

KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK POLSKI NA LITWIE

Rok założenia 1840

nr 233 (13526)

Czwartek, 3 grudnia 1998 r.

cena 1 Lt

DZIŚ W NUMERZE:

* Wilno - Warszawa - wymiana doświadczeń o stanie miasta zimą - str. 2

* Głodującym drobnym przedsiębiorcom pogorszyło się zdrowie - str. 4

* Aktualia z życia szkół polskich, a przede wszystkim sfinalizowanie Konkursu poświęconego Wieszcziowi - str. 5-6

* Mickiewicz, jakiego mało znamy - str. 7

Z ostatniej chwili

Wczoraj w ramach eliminacji do mistrzostw Europy w koszykówce mężczyzn w grupie D reprezentacja Litwy w wyjazdowym meczu zmierzyła się z Estonią i pokonała ją z wynikiem - 91:60. Inf. wł.

POLSKIE LINIE LOTNICZE - POLISH AIRLINES

LOT

Dogodne połączenia z Wilna przez Warszawę do:
Athens,
New York,
Chicago,
Los Angeles,
Pekin,
Istambul,
Tel Aviv.

Wilno, tel. 73-90-20.
(Zam. 359)

ZNAJ WILNI

73.34/103.8 FM

SZPITAL - NIE PRZECHOWALNIA

Wszystkie znaki na niebie i ziemi wskazują na to, że skazany na zamknięcie niewielki szpitalik w Mejszagole już wkrótce zatętni nowym, o wiele żywszym i jaśniejszym życiem niż dotychczas. Zaangażowanych w to jest wiele osób, ale najwięcej „bałaganu” narobiły dwie - p. Alina Kocielowicz, pracowniczka szpitala i hrabia Marek Różycki-Lącki, wolontariusz Caritasu Archidiecezji Gnieźnieńskiej.

Z nożem na gardle

Ona Girdziusiene, pełniąca obowiązki ordynatora szpitala, przyznała, że przed paroma laty placówka ta nie przeszła akredytacji. Nie było ogrzewania, nie funkcjonował wodociąg, panowały tu straszne warunki anty-sanitarne. Sanepid postawił warunek: albo remont, albo 15 października tego roku nastąpi likwidacja. Najgorzej, że żadna z instytucji rządowych nie wydzieliła nawet litra, aby niezbędny remont przeprowadzić. I wtedy do akcji wkroczyła p. Alina Kocielowicz. Traf chciał, że w końcu ubiegłego roku do Mejszagoly przyjechała ekipa telewizyjnej „Jedynki” z Warszawy. Pani Alicja, niejako z marszu - przed dwoma tygodniami została przeszką koła Związku Polaków w Mejszagole - wystąpiła z apelem o pomoc w uratowaniu szpitala. Zdaniem mieszkańców Mejszagoly, szpital im jest wprost niezbędny. Zresz-

Hrabia - „sybirak” wraz z Zygmuntem Hajdamowiczem, starostą Mejszagoly na podwórzu szpitala w Mejszagole.

ta z jego usług korzystali ludzie z okolic.

- Był to apel z nożem na gardle - przyznała p. Kocielowicz i dodała - wstąpiła we mnie jednak nadzieja, gdy po kilku dniach odezwał się pan Marek. - Bez ogródki i zbędnych uwertur od razu zażądał przesłania faxem listy materiałów potrzebnych do remontu...

Tytuł zobowiązuje

- W telewizji zobaczyłem enigmatyczny komunikat o Mejszagole. Pomyślałem sobie, że trzeba tej Litwie pomóc.

Jacy tam Polacy biedni. My jakoś tu w Polsce powolutku wykaraskujemy się z tej biedy - zaczyna snuć swą opowieść wolontariusz Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Jak tłumaczył, jest on autentycznym hrabią - herbu Koźłobok. Szlacheckie pochodzenie ma zarówno ze strony miecza, jak i kądzieli. Poprzez matkę jest silnie związany z Litwą i ma względem tego kraju wiele sentymentów. A ponieważ tytuł hrabiowski zobowiązuje „do poczynania poważnych i solidnej roboty”, już w maju tego

roku nadszedł do Mejszagoly transport z farbami i innymi materiałami. Został urzeczony Mejszagolą i gościnnością jej mieszkańców. Ponadto - jak przyznał - właśnie tu po raz pierwszy w życiu usłyszał śpiew słowików. Przyrzekł sobie, że nie zaniecha podjętego dzieła i obowiązkowo tu jeszcze wróci. - Dotrzymawszy słowa jestem znowu w Mejszagole - z wileńska wypala wesoło pan Marek i na dodatek puszcza do nas hrabiowskie „perskie oczko”.

(Dokończenie na str. 4)

KONKURS SFINALIZOWANO

Były kapitan Armii Krajowej Edward Skalski z Bydgoszczy przybył na uroczystość sfinalizowania konkursu uczniów szkół Wilna i Wileńszczyzny, poświęcony 200. rocznicy urodzin Adama Mickiewicza z bardzo atrak-

cyjnymi prezentami. Obdarował on grono harcerek pięknymi kapeluszkami. Inne części uniformy harcerskiej również zostaną wkrótce dostarczone.

Na święto poezji, które się odbyło w miniony piątek w Szkole

Średniej im. Adama Mickiewicza, przybyło wielu gości z Polski - z Olsztyna i Gdyni, Białegostoku, Torunia, Bydgoszczy i Warszawy...

Fot. Marian Paluszkiwicz
Czytajcie o tej uroczystości na str. 5.

Protest

Głodujący przedsiębiorcy żądają gwarancji

Drobni przedsiębiorcy odłożą akcje głodową przed gmachem Sejmu tylko w tym przypadku, jeśli premier obieca przyjąć decyzje, podjęte podczas wtorkowego spotkania w Sejmie przedstawicieli drobnych przedsiębiorców, postów na Sejm i rządu, informuje ELTA.

Podczas przeszło 1,5-godzinnej rozmowy, prowadzonej przez wiceprzewodniczącego Sejmu Romualdasą Ozolasa, po raz kolejny rozpatrywano założenia uchwały rządu, która spariżowała działalność przedsiębiorców rynkowych, posiadających patenty.

(Dokończenie na str. 4)

Z Francją zostanie podpisana umowa o readmisji

Litwa i Francja podpiszą umowę o readmisji, określając warunki zwracania osób przebywających nielegalnie w tych państwach.

W piątek dokument podpiszą w Wilnie minister spraw zagranicznych Litwy Algirdas Saudargas i ambasador Francji na Litwie Michel Touraine, podaje ELTA.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych stwierdza, że ta umowa

z Francją, należąca do grupy krajów Schengen, stanowi jeszcze jeden ważny krok Litwy w kierunku integracji z Unią Europejską. Tekst dokumentu został ostatecznie uzgodniony i parafowany latem.

Obecnie Litwa ma podpisaną umowę o zwrocie osób z dwoma krajami Schengen - Włochami i Hiszpanią, jak też z państwami Europy Północnej, które zostaną pełnoprawnymi

członkami tego porozumienia w połowie roku przyszłego.

8 grudnia zamierza się podpisać umowę o readmisji z Austrią, a jeszcze po tygodniu - z Niemcami.

W styczniu mają być podjęte negocjacje z Portugalii i Grecji. Jak powiedzieli agencji ELTA dyplomaci litewscy, dotychczas opóźniają się negocjacje z krajami Beneluxu - Belgią, Holandią i Luksemburgiem.

Los Domu Sygnatariuszy

Prezydent Valdas Adamkus zamierza omówić z premierem Gediminasem Vagnoriusem problemy Domu Sygnatariuszy, podaje ELTA.

We środę V. Adamkus podczas spotkania z członkami klubu sygnatariuszy Aktu 11 marca, przedstawicielami rządu, Ministerstwa Kultury i innych resortów rozmawiał o Domu Sygnatariuszy.

Odwiedzając 30 września Dom Sygnatariuszy prezydent V. Adamkus oburzał się, że chociaż na odrestaurowanie tego histo-

rycznego obiektu z budżetu państwa wyasygnowano prawie 8 mln litów, to jednak jakości wykonanych prac jest szczególnie zła. Wszędzie luzszczę się i wilgotne ściany, opadnięty tynk, zepsuty kosztowny parkiet, źle ułożone podłogi w piwnicy, panujący zapach wilgoci. Wtedy prezydentowi obiecano, że w ciągu dwóch tygodni przystąpi się do usuwania wylotu. Jednakże dotychczas, jak mówią pracownicy Urzędu Prezydenta, sytuacja praktycznie nie uległa zmianie, chociaż zwo-

zi się tam już kosztowną aparaturę do przyszłego Muzeum Aktu Niepodległości 1918 roku.

Podczas śródowej narady z udziałem sygnatariuszy Aktu 11 Marca i urzędników okazało się również, że istnieje niejasność co do statutu Domu Sygnatariuszy, chociaż została utworzona nowa instytucja publiczna.

Po spotkaniu z V. Adamkusem urzędnicy, którzy w nim uczestniczyli, jeszcze długo dyskusowali w kawiarni Urzędu Prezydenta nad sprawą Domu Sygnatariuszy.

Warszawa - Wilno: robocze kontakty

W myśl zawartej umowy między Samorządem Wilna a Urzędem Miasta Warszawa, w stolicy Litwy, bawi obecnie czterosebowa delegacja ze stolicy Polski w składzie: Henryk Rządki, Andrzej Mazurek, Bogdan Żuber, Tadeusz Gajewski. Reprezentują oni wydział techniczny Biura Zarządu miasta Warszawy, jak też Zarząd Oczyszczania.

Gediminas Bernadiszius (pierwszy od prawej) poznaje delegację z Warszawy z wysypiskiem śmieci w Karaciszkach. Do tego tematu powrócimy w osobnej publikacji.

Fot. Marian Paluszkievicz

Trzy dni pobytu w naszym mieście goście mają bardzo nasyczone, gdyż robocza wizyta ma na celu jak najszersze zapoznanie się z kwestiami np. oczyszczania ulic w okresie zimowym. Dlatego też odwiedzili w naszym grodzie różne przedsiębiorstwa specjalistyczne, w tym, na przykład, wczoraj byli w "Vilniaus specialusis autotransportas", gdzie dokładnie się zapoznali ze sprzętem, warunkami pracy. Wczoraj również w towarzystwie dyrektora do spraw produkcji Gediminas Bernadisziusa tego przedsiębiorstwa, odwiedzili wysypisko śmieci w Karaciszkach.

- Z tego, cośmy widzieli, możemy powiedzieć, że stan nierzeczni ulic wileńskich jest

bardzo dobry. W Warszawie, z racji intensywniejszego ruchu, stan ten jest gorszy. Oczywiście, że mamy sporo do omówienia, wymienienia doświadczeń. Jeżeli chodzi o okres zimowy, to nie stosujemy mieszanki piasku i soli, a tylko samą sól, tak jak to jest już obecnie w wielu krajach, gdzie są podobne warunki klimatyczne. Przekonałymi się do wody, że ta domieszka piasku, wraz z deszczami wiosennymi zanieczyszcza kanalizację, potem trawniki. Kosztuje też sporo jego wywożenie. Warszawa jest właśnie pierwszym miastem w Polsce, gdzie zgodnie z wymogami światowymi, zaniechaliśmy stosowania piasku. To tylko jeden aspekt naszej codziennej pracy. Poprosiliśmy też o odwiedzenie

wysypiska śmieci, gdyż sprawy odpadów bytowych, ekologii bardzo nas interesują.

Cieszymy się, że gospodarze zadbałi o to, byśmy mogli zapoznać się z przepiękną architekturą Wilna, zabytkami. Większość nas jest tu po raz pierwszy, dlatego też połączyliśmy zainteresowania zawodowe z odczuciami osobistymi wyniesionymi z odwiedzin stolicy Litwy. Cieszymy się, że taki dokument, jak umowa między naszymi miastami, stała się rzeczywistością, gdyż obejmuje ona działalność różnych wydziałów Urzędu, co oczywiście przyczyni się do doskonałości pracy w obu miastach i do lepszej obsługi mieszkańców.

Zanotowała
Helena GLĄDKOWSKA

Polska wydała dodatkowe zezwolenie przewoźnikom litewskim

Ministerstwo Transportu Polski zgodziło się wydać przewoźnikom naszego kraju dodatkowe zezwolenia na rok bieżący.

Dyrektor Departamentu Transportu Drogowego Ministerstwa Komunikacji Litwy Romualdas Petravicius poinformował korespondenta agencji ELTA, że Litwa w tym roku już wykorzystala całą, przeznaczoną do końca roku kwotę - 101 tys. 650 zezwoleń - na międzynarodowe przewozy ładunków przez Polskę.

Dodatkowe zezwolenia na przewóz ładunków w tym roku przez terytorium Polski Polacy wydali na konto roku przyszłego. A więc 41 tys. zezwoleń na rok 1999 w przyszłym będzie nie od 1 stycznia przyszłego roku, lecz od grudnia roku bieżącego. W roku przyszłym Ministerstwo Transportu Polski zamierza zezwolić na przewóz ładunków z Litwy 95 tysiącom samochodów ciężarowych.

Na razie Polacy do naszego kraju i tranzytem przez jego terytorium przewożą znacznie mniej ładunków. Poszukuje się sposobów zaktywizowania przewozów towarowych samochodami z Polski przez Litwę.

Jak poinformował R. Petravicius,

pracownicy transportu polskiego podczas negocjacji oświadczali, że Litwa powinna szukać sposobów skoooperowania się z przewoźnikami ich kraju w dziedzinie przewozów międzynarodowych.

Dyrektor departamentu zaznaczył również, że nie wszystkie nasze samochody ciężarowe potrafią sprostać surowym wymaganiom ekologicznym. Z tego powodu Polacy, Francuzi, Austriacy, Słowacy nie chcą wpuścić przewoźników litewskich z ich sfaitygowanym transportem.

W roku bieżącym przewoźnicy litewscy w ciągu 11 miesięcy już wykorzystali około 400 tys. zezwoleń na przewóz ładunków do 40 państw świata.

KALENDARIUM

- * Czwartek (3. XII) jest 337 dniem 1998 r. Do końca roku pozostało 28 dni.
- * Znak Zodiaku - Strzelec.
- * Imieniny: Franciszka, Kajsiana, Ksawerego.
- * Wschód Słońca - 7.21, zachód - 14.56. Długość dnia 7 godz. 35 min.
- * Księżyc. Pełnia - 17 godz. 20 min.
- * Do 2000 roku pozostało 394 dni.

Przedsięwzięcie przygotowania

Jak poinformowała nas służba prasowa Departamentu Policji przy MSW RL, na początku tego tygodnia odbyła się kolejna narada komisarzy policji miast i rejonów Litwy. Oprócz zwykłych roboczych kwestii omawiano również problem odpowiedniego przygotowania do zbliżających się świąt, innymi słowy, w jaki sposób zapewnić porządek publiczny i ochronę obywateli. Kierownictwo Departamentu Policji zwróciło się do inspektorów ds. niepełnoletnich terytorialnych komisariatów, wzywając ich, by zwrócili większą uwagę na problemy uczniów (szczególnie szkół średnich) oraz na to, jak

spędzają oni czas po lekcjach. Kierowników komisariatów policji zapoznano również z rozporządzeniem komisarza generalnego Departamentu Policji E. Gruzasa w sprawie dalszej reorganizacji departamentu. Zgodnie z nim, zmierza się do usprawniania zarządzania departamentem, jak też komisariatami policji poprzez zmniejszenie wydatków. Planuje się zredukowanie liczby zastępców komisarzy KP oraz Departamentu Policji, jak też innych funkcjonariuszy na kierowniczych stanowiskach. W zależności od wielkości miasta zostaną utworzone 3 lub 2 etaty zastępców komisarzy policji.

KRONIKA POLICYJNA

Jak podaje dział Sztabu Informacji MSW RL, 1 grudnia br. w kraju zanotowano 151 przestępstw, w tym: 3 obrażenia ciała, 1 gwałt, 13 chuligańskich ekcesów, 10 rabunków, 4 oszustwa, 120 kradzieży. Skradziono 6 samochodów, znaleziono - 4.

Zanotowano 11 wypadków drogowych i 10 pożarów. Znalezione zwłoki 4 osób. Zatrzymano 35 podejrzanych o popełnienie przestępstw.

Rabunki

1 grudnia o godz. 5 min. 35 na podwórzu domu przy ul. Taikos w Wilnie młody człowiek pobił B. G. i odebrał torbę, zawierającą 2.070 litów. Poszkodowaną odwieziono do szpitala.

1 grudnia między godz. 1 i 2 na placu dworcowym w Wilnie 3 młodzi ludzie zaproponowali ob. Rosji I. S. przejazdkę. I. S. zgodził się i wsiadł do samochodu mercedes benz 123. Na ul. Lydos pl. mężczyźni pobili I. S. i odebrali 2.800 USD oraz dokumenty osobiste.

Pożary

1 grudnia około godz. 12 min. 35 na podwórzu domu przy ul. Bananaviciusiu w Wilnie, z powodu nieostrożnego postępowania z ogniem zapalił się śmieci, w wyniku czego wybuchł pożar. Ucierpiał V. P. (ur. 1971 r.). Bezdomny mężczyzna doznał poparzeń nóg 3-4 stopnia i został odwieziono do

szpitala. O godz. 21 min. 25 na ul. Druskiu, w wysypisku śmieci również wybuchł pożar, który spowodował nigdzie nie mieszkający W. Władimirov i S. Zajcew.

1 grudnia o godz. 23 min. 55 w muzycznym klubie "Kombo" na al. Laives w Kownie podczas koncertu grupy "Adastra" wybuchł pożar. Ustalono, że w wyniku popisu z ogniem zapalił się sufit. Ogień uszkodził 40 m. kw. pomieszczenia i sprzęt muzyczny. Straty - 60.000 litów.

Z baru - do policji

1 grudnia około godz. 22 w barze ZSA "Svara" na ul. Žalgiriu w Wilnie zatrzymano ob. Czecenii Sabirova Lom-Ali (ur. 1966 r.), który nie miał pozwolenia na wjazd na Litwę i nielegalnie przekroczył granicę państwową. Zatrzymanego odwieziono do punktu rozdzielczego.

Przygotowała I. L.

KALEJDOSKOP AKTUALNOŚCI

Pracownikom niewypłacalnych przedsiębiorstw - przeszło 8 mln litów

Pracownikom przedsiębiorstw, które zbankrutowały w ostatnim kwartale br. i bankrutującym ze specjalnego funduszu państwowego zamierza się wyasygnować przeszło 8,7 mln litów. Jest to przewidziane w zatwierdzonym uchwałą rządu kosztorysie na IV kwartał 1998 r. funduszu zaspokajania związanych z pracą żądań pracowników przedsiębiorstw zbankrutowanych i bankrutujących.

Podstawowe środki tego funduszu kształtowane są z zasobów Funduszu Prywatyzacji.

Rząd, uwzględniając zgłoszenia przedsiębiorstw i zasoby Funduszu Prywatyzacji, co kwartał sporządza kosztorys funduszu pomocy dla zaspokajania potrzeb socjalnych przedsiębiorstw niewypłacalnych, a także zbankrutowanych i bankrutujących.

Kierownictwo samorządów o budżecie roku przyszłego

W samorządzie wileńskim rozpoczęła się narada merów miast i rejonów na temat projektu budżetu samorządu w roku przyszłym.

Rada Litewskiego Zrzeszenia Samorządów skłaniała, że ani Sejm, ani rząd nie uwzględniły wcześniejszych propozycji samorządów w związku z projektem budżetu samorządów w roku 1999. Środki przewidziane w projekcie ustawy o budżecie nie zaspokajają najważniejszych potrzeb samorządów. Jeśli projekt zostanie przyjęty, samorządom zabraknie około 750 mln litów.

Zdaniem kierownictwa samorządów, nie będą one mogły zapewnić wypłaty rekompensat za energię cieplną, zabraknie środków na wypłatę podwyższonych wynagrodzeń pedagogom, trzeba będzie powstrzymać wypłatę odszkodowań.

Odroczono rozpatrywanie sprawy kompanii „Kauno Holdingas”

W związku z chorobą jednej z oskarżonych, w środę Kowieński Sąd Okręgowy odroczył rozpatrywanie sprawy kompanii inwestycyjnej „Kauno Holdingas”.

W związku z tą sprawą Valdas Krasnickas, Algirdas Pazukevicius, Jolanta Barysiene, Kestutis Arzmantis i Nijole Koncziene oskarżeni zostali o roztworzenie 127 mln litów oraz straty wyrządzone 14 tysiącom 726 właścicielom-oszczędności.

Z powodu niestawienia się na posiedzenie sądu oskarżonej Nijole Koncziene, dyrektorki ZSA „Perliukas” w Połędzie, rozpatrywanie sprawy odłożono na tydzień oraz wyznaczono ekspertyzę lekarską, aby ustalić, czy rzeczywiście oskarżona jest chora na grypę.

Posiedzenie sądu przewidziane jest na 8 grudnia.

W Klajpedzie eksplodował samochód

Mieszkańców ulicy Debrecono w portowym mieście w środę rano wystraszył wybuch obok domu nr 46, który wyrządził wielkie straty, ale ludzie nie ucierpieli. Około godz. 9 niezidentyfikowany pocisk eksplodował w samochodzie w pasat 1990 roku produkcji, należącym do 44-letniego mieszkańca Klajpedy. W wyniku eksplozji wyłeciały szyby w okolicznych domach.

Jak twierdzą pracownicy Głównego Komisariatu Policji m. Klajpedy, jest ponad 100 wybitych okien. Oburzeni klajpedzianie telefonują do policji pytając, kto im wyrówna poniesione straty.

Trzeba poprawiać warunki pracy

Eksperti Unii Europejskiej proponują Litwie zrezygnować z dopłat za szkodliwe warunki pracy twierdząc, że taką dopłatę można zrozumieć jako zachętę do tego, aby kosztem zdrowia zarobić więcej pieniędzy, twierdzi kierownik wydziału warunków pracy Ministerstwa Opieki Społecznej i Pracy Romas Kancevicius.

Ustawa o wynagrodzeniu za pracę przewiduje, że za pracę szkodliwą dla zdrowia pracownik otrzymuje dodatek 50-procentowy, a za bardzo szkodliwą - 100-procentowy dodatek do taryfowego wynagrodzenia miesięcznego lub godzinowego.

Żony ambasadorów mówiły o problemach

Żony rezydujących na Litwie ambasadorów - małżonka ambasadora USA Nina Smith oraz żona ambasadora Norwegii Konstancie Tellmann podczas spotkania z aktywistkami Litewskiego Związku Robotników wezwały je do aktywniejszej walki o swoje prawa.

Żony ambasadorów na spotkaniu interesowały się nie tylko działalnością związkową, systemem oświaty dorosłych i sytuacją kobiet, ale też dzieliły się doświadczeniami. Proponowały one kobietom litewskim wykazywać więcej aktywności, zrzeszać się w różne organizacje pozarządowe lub kluby oraz wspólnymi siłami rozstrzygać powstałe problemy.

Rosja wypłaciła emerytury

Rosja spłaciła wszystkie zaległości emerytalne zamieszkałym na Litwie rosyjskim kombatanom.

„Należy zaznaczyć, że mimo skomplikowanej sytuacji finansowej i gospodarczej w Rosji, emerytury wojskowe wypłacone zostały do 30 listopada” - powiedziane jest w oficjalnym komunikacie ambasady rosyjskiej w Wilnie.

„Wydział opieki społecznej ambasady dziękuję wszystkim emerytom za ich cierpliwość i zrozumienie zaistniałej sytuacji” - powiedziane jest w komunikacie.

W związku z powstałym latem kryzysem finansowym w Rosji znacznie opóźniła się wypłata emerytur za lipiec, sierpień, wrzesień i październik nie tylko w samej Rosji, ale też w krajach, zamieszkałych przez obywateli Rosji, otrzymujących świadczenia socjalne z budżetu swego kraju.

KONKURS

„MOJA POCIECHA” 107 (174)

NA ZDJĘCIU - Bożena Tołoczko (6 lat).

WIEŚCI Z „MACIERZY SZKOLNEJ”

13-15 listopada - odbyły się pierwsze zajęcia kursu teatralnego, które zapoczątkowały tegoroczny kurs. W zajęciach udział wzięli nauczyciele i wychowawcy przedszkoli z Wilna, r. wileńskiego, sołecznickiego i trockiego. Tradycyjnie cieszy się on popularnością wśród osób zaangażowanych w pracy z dziećmi.

21 listopada - rozpoczął się II Kurs przygotowawczy dla maturzystów ze szkół polskich na Litwie. Liczba zgłoszeń wynosi 278. Maturzyści mają szczególną okazję, by dopracować j. litewski, matematykę, historię, chemię i biologię - przedmioty, które będą składali na egzaminach wstępnych na uczelnie wyższe.

24-25 listopada - profesorowie Tomasz Lubiański i Zygmunt Kubiak wystąpili z prelekcjami na temat mitologii Greków i Rzymian oraz twórczości Adama Mickiewicza w wileńskich szkołach im. A. Mickiewicza, Wł. Syrokomli, im. Jana Pawła II, nr 5. Ponadto są członkami Klubu „Świat Książki”, który przebywał w ramach wycieczki zorganizowanej przez biuro turystyczne „HELTURAS” śladami Wieszca. Z hojnymi darami odwiedzili również Szkołę-Internat w Sołecznikach oraz Dom Dziecka nr 3 w Wilnie.

27-28 listopada - w Wilenskiej Szkole Średniej nr 5 odbyły się warsztaty metodyczne dla nauczycieli pt. „Integralny model pedagogiki” zorganizowane przez Stowarzyszenie Nauczycieli „Macierz Szkolna”, Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej oraz Centrum Kształcenia Liderów i Wychowawców im. Pedro Arupe w Gdyni. W zajęciach udział wzięło 35 nauczycieli z Wilna i rejonu wileńskiego. Zajęcia prowadzili Wojciech Zmudziński, S. J. delegat ds. szkolnictwa Towarzystwa Jezusowego Prowincji Wielkopolsko-Mazowieckiej i ksiądz phm Michał Gutowski jezuita. Zebrani wysoko ocenili przedstawione materiały, które z pewnością pomogą w ich pracy z dziećmi i wyrazili życzenie dalszych spotkań na tematy pedagogiki.

26 listopada - w Stowarzyszeniu „Macierz Szkolna” gościliśmy delegację władz samorządowych mi. Olsztyn, wydziału Oświaty, urzędu miasta oraz dyrektorów olsztyńskich szkół na czele z panią Ewą Roman. Omówiono możliwości współpracy, wymiany młodzieży w okresie wiosenno-letnim.

28 listopada - na finał VII Konkursu Recytatorskiego „Kresy-98” do Białegostoku udali się zwycięzcy tego konkursu z Litwy: Agata Meilute i Teresa Wolkowicz ze szkoły średniej im. A. Mickiewicza, Beata Zdanikiewicz i Olga Generalowa ze szkoły średniej im. Sz. Konarskiego, Rafał Urbanowicz ze szkoły średniej im. Jana Pawła II oraz Zyta Waszkewiczute ze szkoły średniej nr 1 w Niemenczyźnie. Uczniowie towarzyszy nauczycielka szkoły średniej im. Sz. Konarskiego Anna Gulbinowicz.

Imprezy w grudniu

2 - 6 grudnia - na kurs praktyczny dla kadry kierowniczej szkół i placówek oświatowych w Katowicach uda się 38-osobowa grupa przedstawicieli tego resortu z Wilna, rejonów wileńskiego, sołecznickiego i trockiego.

14 - 18 grudnia - do CEN Gdańska na warsztaty praktyczne udadzą się nauczyciele klas początkowych, matematyki i j. polskiego.

21 - 30 grudnia - imprezy Bożonarodzeniowe w przedszkolach.

Nowa polska księgarnia im. Adama Mickiewicza przyjmuje do sprzedaży stare, dobrze zachowane książki o Adamie Mickiewiczu, książki z historii Polski, Litwy oraz wydania z historii sztuki i literatury w języku polskim i litewskim.

Prosimy o zgłoszenia pod tel. 25-05-80, fax 26-10-36.

SZPITAL - NIE PRZECHOWALNIA

(Dokończenie ze str. 1)
Prezent na Mikołaja

Pan Marek nie przybył tu jednak w gościnę. Przywiózł kompletne wyposażenie dla ogrzewania centralnego, nowe drzwi, lodówki, zlewy, wiele produktów żywnościowych itd. Mało tego, że przywiózł, ale i sam - jak mówił - zabawią się w koordynatora prac remontowych, które rozpoczęto na początku tego tygodnia. Nad wszystkim czuwa sam. Przywiózł materiałów do remontu na sumę 58 tysięcy dolarów i musi dopłacić, aby zostały użyte według przeznaczenia i aby już w najbliższą niedzielę odnowiony szpital mógł przyjąć chorych. Zresztą w tym też dniu ma się odbyć tu Msza święta, a więc trzeba pracować z podkasany rekawami. Według pana Marka, szpital w Mejszagole musi zdobyć minimum poziom europejski i być wzorem dla innych placówek tego typu na Li-

twie. - Przysięgam Bogu, że do tego doprowadzę - stanowczo rzekł hrabia. Mam kontakty z Polonią na całym świecie. Obiecano mi wiele rzeczy, m. in. karetki pogotowia z kompletnym wyposażeniem. Mam nadzieję, że nie było to cześć obietnic.

Pan Marek ma dobre kontakty zarówno za granicą, jak i w Polsce. Jako wolontariusz Caritasu wiele spraw załatwia poprzez instytucje kościelne. Nie są bez znaczenia też kontakty osobiste. Np. 20 grzejników dla szpitala w Mejszagole pomógł mu nieodpłatnie załatwić w niemieckiej firmie „Kermi” poseł Sejmu RP od mniejszości niemieckiej Henryk Kroll.

- W niedzielę obchodzimy „mikołajki”. Wyremontowany szpital chyba będzie niezłym prezentem dla mejszagan? Co? - i na twarzy hrabiego znowu zakwitła uśmiech.

Nie ma odzewu na ból

Mimo nieukrywanego sentymentu wobec Litwy pan Różyczki-Łacki ma wiele krytycznych uwag co do pracy jej urzędów państwowych. Nie podoba mu się stosunek do człowieka w ogóle. Odprawa celna jest koszmarem, o którym chciałoby się zapomnieć jak najprędzej. Zdaniem wolontariusza, miał on wszystkie niezbędne dokumenty, ale przetrzymano transport z pomocą charytatywną aż 48 godzin, a później załatwiono „problem” w przeciągu kilku minut. Za każdą godzinę pobytu transportu na Litwie trzeba przecieć dodatkowo płacić. Inni by machnęli ręką i zawrócili z powrotem. Dlaczego mieliby narażać się na łaskę humoru jasnego wielmożnego pana celnika. - Wydaje mi się, że na Litwie brakuje odzewu na ból. Na stanowiskach ważnych znaleźli się ludzie nieodpowiedni, którzy dyskredy-

tują ten piękny kraj - surowo zawyrokoował hrabia.

Chwasty na kompost

Nie mniej krytyczne uwagi miał pan Marek względem kierownictwa szpitala w Mejszagole.

Według jego obserwacji szpital nie jest szpitalem, a przechowalnią dla starszków. Brak tu podstawowych środków do podtrzymania higieny osobistej, do reanimacji itd. Nie trafiła mu do przekonania słowa ordynator Girdziusiene, że brakuje środków pieniężnych, że jest to najgorzej zabezpieczony szpital w rejonie, że placówka ma nieco inne przeznaczenie niż szpital klasyczny.

Zdaniem pana Marka, są to ważne przyczyny, ale mimo wszystko, kierownictwo ponosi odpowiedzialność, że brakuje tu rzeczy podstawowych, a niezbędnych. Pacjent po przyjeździe do szpitala musi być zaaplikowany w odpowiednie leki, wyleczony i wypuszczony do domu - uważa pan Marek.

- Wytyskam władzom na Litwie, że na starość ludzie są tu traktowani na równi z wyrwanym chwastem na kompost - snuł swą smutną refleksję wolontariusz Caritasu. - Należy uszanować godność ludzką za życia, jak i w ostatnich jego dniach. Niestety, tutaj tego nie widać...

Zamiast poslowia

Sądzę, że do sprawy remontu szpitala w Mejszagole jeszcze

Drzwi z Polski będą pasowały jak ulał...

niezawróćimy. Mamy nadzieję, że z coraz bardziej optymistycznymi nowinami. Zresztą takich nowin już dziś nie brakuje. W Mejszagole została założona Fundacja na Rzecz Dobroczynności i Ochrony Przyrody im. św. Antoniego. Jej statut opracował miejscowy prawnik i jest ona w trakcie rejestracji. Na remont mejszagaloskiego szpitala są zbierane pieniądze w Belgii.

Mamy też nadzieję, że opowieści szerzej o hrabiu Marku Różyczki-Łackim. Jest postacią niezablonową, o barwnym życiorysie. Ze zdawkowych zdań wynika, że był komandosem. Studiował na kilku uczelniach. Z pomocą charytatywną dotarł aż na Syberię. Z tego powodu uważa siebie za „sybiraka” i nawet w kilkunastopiętny mroz paradyje sobie po ulicy w podkoszulku i z uśmiechem na twarzy.

Zygmunt ŻDANOWICZ

P.o. ordynatora p. Ona Girdziusiene i Alina Kocielowicz - sprawczyni „balaganu”.

GŁODUJĄCY PRZEDSIĘBIORCY ŻĄDAJĄ GWARANCJI

(Dokończenie ze str. 1)

Posłanka z ramienia Nowego Związku Vida Stasiunaitė przedstawiła cały schemat drogi towarów do drobnych przedsiębiorców i wyjaśniła, że największa kontrola jest potrzebna w stosunku do przedsiębiorców w handlu hurtowym. Zauważyła ona również, że problemy drob-

nych przedsiębiorców dałoby się rozstrzygnąć, gdyby sami właściciele patentów mieli prawo wydawania dokumentów o pochodzeniu towarów.

Przedstawiciele rządu nie chcieli się zgodzić z uzupełnieniem uchwały rządowej o ustalenie, zezwalające na wydawanie dokumentów o pochodzeniu to-

waru przez samych właścicieli patentów.

Mimo wszystko osiągnięto pewne porozumienie. Jak poinformował kierujący spotkaniem wiceprzewodniczący Sejmu R. Ozolas, rząd powinien zaproponować zasadnicze ustalenia spotkania i nie zabraniać, aby jeden właściciel patentu sprzedawał

towary drugiemu zgodnie z ustalonym trybem.

Jak poinformował R. Ozolas, na spotkaniu odnotowano jeszcze jedno ważne ustalenie, że należy zróżnicować samych właścicieli patentów, dzieląc ich na dwie kategorie - drobnych i większych. Osiągnięto również porozumienie w sprawie

uproszczenia listy przewożonych. Ponadto na spotkaniu powołano grupę roboczą, w której pracować będą parlamentarzyści oraz przedstawiciele rządu i drobnych przedsiębiorców. Sformułują oni wnioski, na podstawie których zostaną przyjęte wszystkie niezbędne akty prawne.

POGARSZA SIĘ STAN ZDROWIA GŁODUJĄCYCH

W środę po godzinie 13 do szpitala w Santaryszkach odwieziona została uczestniczka akcji głodowej drobnych przedsiębiorców 53-letnia Nijole Kavoliumiene z Mariampola, informuje ELTA. Lekarz brygady kardiologicznej pogotowia Ilona Wołko-

nowska stwierdziła u kobiety postępującą dusznicę bolesną. Ponadto znacznie spadła temperatura jej ciała. N. Kavoliumiene w akcji głodowej przed Sejmem uczestniczy od soboty. Jedynym jej pozytywnym jest gorąca herbata.

N. Kavoliumiene, której dwukrotnie operowano serce, pomoc lekarska była potrzebna już trzeciego dnia rano. Za pierwszym razem odmówiła jednak udania się do szpitala, gdyż chciała uczestniczyć w naradzie z przedstawicielami Sejmu i rządu, gdzie szu-

kano kompromisu, aby bez szkody dla drobnych przedsiębiorców zaprowadzić porządek w handlu bazarowym.

Jak twierdzi uczestnicy akcji głodowej, po dniach i nocach grudniowych, spędzonych w namiocie obok gmachu Sejmu, bardzo

pogorszyło się też zdrowie Veroniki Staniulienė z Kiejdan. Kobiecie cierpi na astmę, cukrzyce, jest inwalidką drugiej grupy. Kategorycznie odmawia jednak opuszczenia namiotu, nie ulega perswazjom ani dzieci, ani uczestników akcji.

ZDANIEM V. LANDSBERGISA, TRWA MANIPULACJA DROBNYMI PRZEDSIĘBIORCAMI

Przewodniczący Sejmu Vytautas Landsbergis wyraził ubolewanie, że drobny przedsiębiorca z Jurbarkaus Dalius Bastys wrócił medal, wręczony mu 13 stycznia. „Bardzo szkoda. Jasne, że zachowamy ten medal, który, jak sam mówi, jest dla niego rzeczą świętą. Ale tę świętą rzecz należy cenić” - powiedział V. Landsbergis na środowiskiej konferencji prasowej.

Zdaniem przewodniczącego Sejmu, ten przedsiębiorca należy do „ludzi zdeorientowanych,

Powiedział on, że nie sądzi, iż sam Bastys wymyślił to oświadczenie. V. Landsbergis uważa, że pragnąc konfrontacji organizacje popychają ludzi do konfliktów i takich emocji, gdy zirytowany, rozczarowany człowiek zwraca medal. „Jest to wygodne dla grup konfrontujących. Po prostu skorzystano z tego” - powiedział przewodniczący Sejmu.

V. Landsbergis akcję głodową drobnych przedsiębiorców uznał za nieporozumienie, gdyż należy ona nie do kompetencji Sejmu, lecz rządu. Problem, jak powiedział, zaistniał między drobnymi przedsiębiorcami i rządem, a nie między nimi i Sejmem. „Tymczasem określenie siły polityczne z łatwością skierowują ich przeciwko Sejmowi, chcąc pokazać,

że w Sejmie siedzą źli i krzywdzą przedsiębiorcę rynkowego” - powiedział V. Landsbergis. Stwierdził on, że szkoda mu ludzi, skierowanych nie pod właściwym adresem. Swoją drogą, doskonale widać, kto w ten sposób manipuluje, powiedział V. Landsbergis, odnotowując, że do tworzenia złego wizerunku Sejmu przyczyniają się V. Szustauskas i A. Paulau-

skas, koordynujący te sprawy z myślą o przyszłych wyborach.

V. Landsbergis zaznaczył, że rząd dostrzega więź między rozprzestrzenianiem towarów przemycanych bez dokumentów o ich pochodzeniu. Walczą z przemytem rząd chce, jego zdaniem, wprowadzić porządek.

„Potrzebne jest tu porozumienie, które trudno osiągnąć na poziomie emocji” - powiedział V. Landsbergis.

Z okazji 200. rocznicy urodzin
Adama Mickiewicza

Konkurs sfinalizowano:

laureaci wyłonieni, nagrody wręczono

Po wielu różnorodnych konkursach mickiewiczowskich, w których wzięli udział niemal wszystkie polskie szkoły Wilna i Wileńszczyzny, w ubiegły piątek nastąpiło jego sfinalizowanie. Jak już pisaliśmy, miało to miejsce w Wileńskiej Szkole Średniej im. Adama Mickiewicza. Przybyło na tę uroczystość wiele gości z różnych części Polski, przeważnie ze środowisk związanych ze szkolnictwem. Byli sponsorami imprezy, wręczali nagrody zarówno nauczycielom jak uczniom. Byli zadowoleni, że mają okazję uczestniczenia w tak pięknej imprezie.

Czas więc na podanie nazwisk laureatów z różnych dziedzin i różnej kategorii wiekowej.

Prace pisemne uczniów oceniali wykładowcy polonistyki Uniwersytetu Wileńskiego: Teresa Dalecka, Beata Piasecka i Jolanta Chojak. Najlepszymi zostali:

W kategorii uczniów klas IV - VI:

Anna Iwanowa ze szkoły im. A. Mickiewicza, Jolanta Jasińska ze szkoły w Dukaszach w rej. wileńskim, Inessa Kulesz ze szkoły im. A. Mickiewicza;

W kategorii uczniów klas VII - IX:

Irena Ustinowicz ze szkoły nr 5 w Wilnie, Karolina Jurgilewicz ze szkoły im. J.I. Kraszewskiego oraz autor anonimowy, który nadesłał prace pod szyfrem MKJ - 14. Dotychczas nie udało się ustalić nazwiska laureata, wiadomo tylko, że jest uczniem szkoły w Grzegorzewie;

W kategorii uczniów klas X - XII:

Andżela Łukaszewicz ze szkoły w Ejszyskach, Justyna Stucka ze szkoły im. Jana Pawła II, Barbara Gulbicka ze szkoły im. Jana Pawła II.

LAUREACI PRAC PLASTYCZNYCH

W konkursie rysunków o tematyce mickiewiczowskiej udział wzięło 700 młodych artystów. Do finału zakwalifikowało się 300. Wyeksponowano podczas imprezy 70 prac. Laureatami zostali w różnych kategoriach wiekowych:

Agnieszka Narkiewicz ze szkoły w Mickunach, Krystyna Bujko ze szkoły im. J.I. Kraszewskiego, Jarosław Adamkiewicz ze szkoły im. A. Mickiewicza, Małgorzata Parafinowicz ze szkoły im. Sz. Konarskiego, Inga Makiewicz ze szkoły nr 5, Ola Czepukojć ze szkoły im. J.I. Kraszewskiego, Irena Wilkin ze szkoły im. A. Mickiewicza, Aleksander Łożkin ze szkoły im. Sz. Konarskiego, Franciszek Wrękowski ze szkoły im. J.I. Kraszewskiego, Renata Stefanowicz ze szkoły im. A. Mickiewicza,

RP. Wyróżnieni zostali następująco pedagodzy:

Mirena Narkun z 5 szkoły średniej, Genowefa Rizgielene z połukniańskiej w rejonie trockim, Danuta Tuniewicz z Rudzińskiej, Jan Dziłbo ze szkoły im. Syrokomli, Zbigniew Maciejewski ze szkoły im. Syrokomli, Anna Gulbinowicz ze szkoły im. Sz. Konarskiego, Ludmiła Siekacka ze szkoły im. A. Mickiewicza, Irena Karpawieczne ze szkoły w Niemenczyźnie, Wanda Andruszaniec ze szkoły im. J.I. Kraszewskiego, Oswald Kuzmicki ze szkoły nr 5.

Szanowni Panowie,

Serdecznie dziękuję za zaproszenie na Uroczystą Akademię z okazji 200. rocznicy urodzin Adama Mickiewicza. Żałuję, że napięty terminarz spotkań uniemożliwił mi wzięcie udziału w tym tak ważnym dla Szkoły wydarzeniu.

Jako Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, nowoczesnego demokratycznego państwa, realizującego europejską ideę integracji narodów, szczególnie bliskie mi jest zawarte w dziełach Mickiewicza przekonanie fascynującej współczesny świat idei zblżenia i współistnienia. Wielki Polak, wielki Litwin i wielki Europejczyk Adam Mickiewicz w swoich dziełach nastawionych do wielokrotności udziela wsparcia naszym współczesnym ambicjom zblżenia narodów. Z jego poezji narodził się czerpał siłę do przetrwania. Nasi sąsiedzi - Litwini widzą w nim współtwórcę litewskiego odrodzenia narodowego.

Przekazuję wszystkim uczestnikom Akademii serdeczne pozdrowienia oraz życzenia pomyślności w życiu osobistym i pracy zawodowej.

Z podziwieniem

Aleksander Kwaśniewski

Aleksander Kwaśniewski

Olga Lachowicz ze szkoły w Białej Wace, Swietłana Aleksiejewa ze szkoły w Białej Wace, Regina Dukiel ze szkoły w Mickunach.

GRATULACJE POLONISTOM

Trud nauczycieli, którzy szkolili swoich uczniów do wzięcia udziału w jubileuszowych konkursach, poświeconych Mickiewiczowi, został również odpowiednio uhonorowany nie tylko pięknymi wydawnictwami książek, ale też nagrodami pieniężnymi, których fundatorem wystąpił konsul generalny

Prace naszych nauczycieli zostały również wyróżnione nagrodami MEN, które wręczyła przedstawicielka tego ministerstwa Krystyna Petri. Były to: sześciotomowe wydanie Encyklopedii Powszechnej, trzypięciotomowy Słownik Języka Polskiego oraz podziękowanie od Ministra Edukacji Narodowej. Laureatami NENU zostali:

Lila Kutysz ze szkoły w Solecznikach, Aneta Polakiewicz ze szkoły im. A. Mickiewicza, Teresa Berezzińska ze szkoły w Podbrzeziu, Halina Jundo ze szkoły w Turgielach, Teresa Wincelowicz

wierowska - cała trójka ze szkoły im. A. Mickiewicza, Danuta Obłoczyńska - inspektor wydziału oświaty rejonu solecznickiego, Edmund Bogdanowicz - inspektor wydziału oświaty rejonu wileńskiego.

Wśród nagrodzonych - Wacława Iwanowska z Ejszyskiej Szkoły nr1 oraz Jadwiga Skoryna z Białej Waki, którym nagrodę ufundował Podlaski Oddział Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" w Białymstoku; Teresa Ostrowska, nauczycielka szkoły w Dukaszach. Nagrodę wręczył prezes ZPL Ry-

ze szkoły im. Jana Pawła II, Regina Koszewska ze szkoły im. J.I. Kraszewskiego, Swietłana Bogdanowa, Irena Żejmo, Anna Nie-

szard Maciejkaniec. Nasi rodzimi przedsiębiorcy - prezes Klubu Biznesmenów Alicja Monkiewicz i dyrektor firmy "Myli-da" Marian Tarejils ufundowali nagrody pieniężne nauczycielkom Alicji Banukiewicz ze szkoły im. Sz. Konarskiego i Krystynie Narkiewicz ze szkoły mickunskiej. Plastyczka wileńska Danuta Lipska otrzymała nagrodę pieniężną, ufundowaną przez oddział łódzki "Wspólnota Polska", którą wręczyła prezes oddziału Maria Piotrowicz. Jerzy Surwilo ufundował 3 nagrody w postaci swoich książek o tematyce mickiewiczowskiej.

Głównymi sponsorami zorganizowanego na tak szeroką skalę konkursu, poświeconego 200 rocznicy były: Konsulat Generalny RP na Litwie w osobie Mieczysława Jackiewicza, Departament Mniejszości Narodowych i Problemów Regionalnych, Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich "Macierz Szkolna". Organizatorzy dziękują również dyrektor Centrum Kultury Polskiej im. Stanisława Moniuszki Apolonii Skakowskiej za zorganizowanie występów artystycznych podczas uroczystości wręczenia nagród.

Prezes Macierzy Szkolnej Józef Kwiatkowski uważa, że konkurs wypadł doskonale, cieszy, że do finału przystąpiło ponad 20 szkół. Zwłaszcza aktywnie uczestniczyły szkoły z rejonu solecznickiego - co trzeci laureat był z tego rejonu.

Dzisiaj zaczynamy druk referatów, ogłoszonych podczas konferencji naukowej. Zaczynamy od referatu polonisty Wileńskiej Szkoły Średniej im. A. Mickiewicza Ludmiły Siekackiej.

NA ZDJĘCIACH: migawki z przebiegu konkursu.

Fot. Mariam Paluszkiwicz

Szlakami polskich pisarzy

Każdy polonista niejednokrotnie organizuje wycieczki związane z miejscami, gdzie żyli wybitni pisarze: Mickiewicz, Słowacki, Syrokomla, Miłosz. Natomiast mniej popularne są wycieczki do Grodna szlakiem Orzeszkowej. Chcemy podzielić się wrażeniami z takiej wyprawy turystycznej. Organizatorem wycieczki był pan Janusz Gulbinowicz z firmy LitPolAuto Michała Runiewiczza. Zapropnował nam (niedrogo) dwupiętrowy autokar, w którym wygodnie się pomieścili uczniowie przeważnie z klas jedenastych szkoły im. Sz. Konarskiego i szkoły nr 10. Pogoda dopisała, mimo że był listopad (oczywiście przyjemniej jest wybrać się w taką drogę wiosną lub wze-

sną jesienią).

W ciągu jednego dnia mieliśmy możliwość zwiedzić bardzo wiele. W Grodnie, w domu, gdzie mieszkała i zmarła Eliza Orzeszkowa, czekała na nas kierowniczka biblioteki, która treściwie, z ilustracjami przedstawiła uczniom sylwetkę pisarki. Następnie był pomnik Orzeszkowej i stary polski cmentarz, na którym jest pochowana pisarka. Z tymi miejscami zapoznała nas już inna przewodniczka. Grodno jest związane z ciekawymi wydarzeniami historycznymi. Oglądaliśmy więc mury zamku księcia Witolda Wielkiego. Obok znajduje się zamek, w którym przebywał Stefan Batory, zmarł tu także przyszyły patron Litwy, św. Kazimierz. W Grodnie obradował kilkakrotnie Sejm Pol-

ski. Miasto było świadkiem drugiego rozbioru Polski oraz panowania i śmierci ostatniego polskiego króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Mieliśmy także możliwość podziwiać przepiękną barokową katedrę i wiele innych zabytków.

Następnie były Bohatyrowicze! Tak niedawno z jedenaściami omawialiśmy powieść "Nad Niemnem". Teraz staliśmy się, jak kiedyś bohaterzy powieści Jan i Justyna, przy legendarnym grobie Jana i Cecylii nad brzegiem spokojnego i pięknego Niemna.

Dotarliśmy także do mogiły 40 powstańców z 1863 roku, która inaczej dziś wygląda (nie tak, jak w powieści). Usypany jest kopiec, wzniesiony pomnik, nikt się nie boi tu przychodzić, na mogile leżą kwiaty. Złożony na niej był także wieniec od uczniów z Polski z LO im. E. Orzeszkowej.

Piszemy o wycieczce nie dlatego, aby się pochwalić. Chcemy po prostu zachęcić wszystkich polonistów, aby uczynili tę trasę tak popularną jak Mickiewiczowska.

A. GULBINOWICZ
Wileńska Szkoła Średnia im. Sz. Konarskiego
G. BOGDZIEWICZ
Wileńska Szkoła Średnia nr 10

80 lat Niepodległości - w wiejskiej szkole

Ostatnio w naszej szkole odbyły się imprezy, poświęcone 80. rocznicy Niepodległości RP.

Sporządzono stoiska poświęcone historii Polski, wystawę książek i zdjęć. Na uroczystość zebrał się wszyscy uczniowie i nauczyciele. Rozpoczął to święto nasz historyk Ryszard Borejko, który opowiedział o Polsce, wykorzystując mapę, wskazywał miejsca, gdzie naród długą ofiarną drogą dążył do wolności.

Na drugą część uroczystości złożyły się nasze występy. Wier-

sze wygłosili: Dorota, Zenek i Wioleta, a my, piątą, przygotowaliśmy przedstawienie z dzwonkiem i białoczerwonymi chorągiewkami. Treść naszego przedstawienia zawierały obrazy tragicznego okresu w dziejach Polski i triumf wyzwolenia.

Nasz szkolny chór zaśpiewał piosenki: "Rozkwitły pąki białych róż" i inne.

Mirosław RUDA,
ucz. V klasy
Szkoły Podstawowej
w Pikieliszczach

"Kochajmy ludzi, bo tak szybko odchodzą..."

W auli Awiżeńskej Szkoły Średniej w listopadzie odbyła się piękna uroczystość - występ młodzieżowego zespołu teatralnego "Drama" z Warszawy, reżyserem którego jest p. Lidia Rybotycka. Studenci warszawskich uczelni zaprosili nas na spotkanie z poetą księdza J. Twardowskiego pod tytułem "Ten od biedronki".

To była wspaniała lekcja wychowawczo-dydaktyczna, gdyż mogliśmy się lepiej zapoznać z twórczością księdza poety. Fascynującą niespodzianką była dla nas dekoracja sceny. Naokoło leżały suche liście, zaś wyżej znajdowało się drzewo, w którego konarach falowały zielone wstążki. Aktorzy wyglądali jak aniołowie wokół rajskiego drzewa.

Poezja J. Twardowskiego wyraża nieustanne zadziwienie urodą świata i jego niewyobraźnym bogactwem. Zgodnie z tradycją francuskańska głosi przekonanie, że Bóg ujawnia się w dziele stworzenia, a więc w naturze-przyrodzie. Piękna recytacja wierszy poety była przeplatana melodyjnym śpiewem, co dodawało recytacji większego uroku. Wielu z nas odkryło na nowo twórczość J. Twardowskiego. Jest to poezja o tematyce religijnej, lecz szerzbiermiwa w niej nuta surowości.

Poezja ta ukazuje świat pełen

pośpiechu, braku czasu. Młodzież w dostępnym sposób przekazała widzom, że współczesny świat jest rządzony fałszem, obłudą, nie potrafi wyrazić prawdziwych emocji. Aby ocalić człowieka, poeta nakazuje powrót do uroków natury.

Jednak wszystko, co ma początek, musi też mieć swój koniec, toteż i ten piękny występ dobiegł końca. Wszyscy wyrazili życzenie, aby takie występy odbywały się często, tradycyjnie. Nie chcieliśmy się rozstać z naszymi drogimi miłośnikami poezji polskiej. Na długo pozostaną w pamięci słowa jednego z wierszy J. Twardowskiego recytowanego przez zespół teatralny: "Kochajmy ludzi, bo tak szybko odchodzą".

W imieniu uczniów i nauczycieli naszej szkoły wyrazimy serdeczne podziękowanie aktorom i kierownikowi teatru "Drama" oraz niestrudzonej p. Apolonii Skakowskiej, za pośrednictwem której odbył się ten występ oraz wiele innych imprez.

Chcielibyśmy także wyrazić słowa wdzięczności naszej miłej pani Dyrektorki, której sprawy polskie nie są obce.

Edyta ROMANOWSKA,
uczennica kl. XI-ej
Awiżeńskej Szkoły Średniej

Migawki z podróży

Fot. Bronisława Kondratowicz

Nowogródek nas powitał...

Pewnego jesienno-dni dowiedzieliśmy się od pani dobrej nowiny. Mieliśmy możliwość zwiedzić Nowogródek, miejsce urodzenia wybitnego poety, Adama Mickiewicza.

W dzień odjazdu mieliśmy wspaniałe humory, chociaż padało i było szaro na dworze. Zapakowaliśmy do plecaków kanapki, owoce, napoje i spakowaliśmy się przy szkole. Na granicy litewsko-białoruskiej sprawdzono dokumenty i szybko dojechaliśmy do Bieniaków. Przy kościele zapaliliśmy

świeczkę na grobie Maryli, ukochanej A. Mickiewicza. Zwiedziliśmy dworek Maryli, widzieliśmy miejsca, gdzie się spotykała z Adamem, zrobiliśmy zdjęcia. Wiele osób zapamiętało utrwiek, który recytowała przewodniczka:

*Przec z moich oczul...
posłucham od razu
Przec z mego serca!.. i serce
posłucha,
Przec z mej pamięci! ni-
tego rozkazu
Moja i twoja pamięć
nie posłucha.*

Byliśmy nad Świteznią. Chociaż padało, jezioro nam się bardzo spodobało. Jest nieduże, wystarczy 1,20 godz., aby je całe obejść, niegłębokie - około 15 metrów, ale nas wszystkich zauroczyło.

Następnie pojechaliśmy do Nowogródka. Obejrzeliśmy ruiny zamku, który w XIII w. zbudował jedyny król Litwy Mendog. Na leśkach jez. polskiego pani opowiadała nam o Kopcach Wandy i Kraka, Tadeusza Kościuszki, a w Nowogródku mieliśmy okazję być na szczy-

cie Kopeca Adama Mickiewicza. Usypany był z ziemi przywiezionej z miejsc, gdzie był poeta.

Zwiedziliśmy dom-muzeum A. Mickiewicza. Tutaj poeta mieszkał od 3 do 17 lat, aż do wyjazdu do Wilna. Widzieliśmy meble, książki i rzeczy należące do rodziny Mickiewiczów. Ciekawe opowiadanie przewodniczki przybliżyło nam osobowość słynnego Wieszcza.

O wycieczce zostały piękne wspomnienia i zdjęcia w albumach.

Mariola i Elżbieta
z kl. 4a Szkoły Średniej
im. Wł. Syrokomla

NAD ŚWITEZIĄ

*Nad brzegami Świtezi
Świtezianki tańczą w kole.
Z nimi każdy się weseli woli.
Piękne są twarzyczki*

Świtezianek,

*a na każdej głowie wianek.
Przyjechaliśmy tu z Wilna,
Jezioro podziwiamy.
Zauróczeni taflą.*

*Mickiewicza wspomniamy
I niski pokłon mu składamy.
Świtez, w szkole Syrokomla
Każdy z nas mile wspomni.*

Renata SZYKSIANIAN,
ucz. kl. 4a Szkoły Średniej
im. Wł. Syrokomla

W połowie grudnia 1830 r. dotarła do Rzymu wieść o wybuchu powstania w Polsce. W liście pisanych z Rzymu jest wzmianka o planach wyjazdu do Polski przez Paryż. W końcu 1830 r. Mickiewicz pisze do przyjaciela z lat petersburskich Siemiona Chłustina: „Wyjadę stąd bez wątpienia za kilka dni w stronę Alp. Jednakże termin mego wyjazdu jest nieoznaczony. Z niewyjaśnionych bliżej przyczyn wciąż nie podejmowałem decyzji wyjazdu z Włoch. W liście do Garczyńskiego pisał: **Siedzę dotąd w Rzymie i dręcę się i nudzę. Różne okoliczności wyjazd mój wstrzymały. Teraz w Romaniu rozruchy i drogi nie bardzo bezpieczne. Myślę jednak ruszyć.**”

Wreszcie w kwietniu 1831 r. opuścił Wiedeń. Pierwszy etap podróży prowadził do Florencji, dalej Bolonia, Turyn, Genewa. W liście do Marii Szymanowskiej stwierdził: „**Ledwie teraz dostawałem się do Genewy, skąd za parę dni wyjeżdżam. Położenie moje łatwo sobie Pani wystawisz, chociaż i Waszemu nie zazdrościsz.**” W drugiej połowie maja wyruszył do Paryża. Pobyt w stolicy Francji, gdzie zamieszkał w hotelu de Lille, trwał kilka tygodni. Wówczas w Paryżu działała tzw. Legacja Polska, będąca ekspozyturą warszawskiego rządu powstańczego dla spraw zagranicznych, na czele której stał znany pociąg generał Karol Otton Kniaziewicz, uczestnik wojny 1792-94, dowódca spod Maciejowic. Wiadomo, że poeta utrzymywał z Legacją ścisłe kontakty, nie stronil jednak znajomości z Francuzami i rzeźbiarzem Davidem d'Angers, autorem medali, medalionów m. in. Mickiewicza, Lelewela.

Tu, w stolicy Francji, obracał się w zupełnie innym świecie niż w Rzymie - zamiast rzymskich salonów i towarzyskich spotkań z wyznawcami idei, literatów, artystów. Stan psychiczny poety ujawnia fragment listu Adama do Siemiona Chłustina: „**Oprócz wypadków, które pochłaniają moją duszę, przeżywałem jeszcze nieszczęścia osobiste. Każda gazeta przynosi mi wiadomości o śmierci kogoś z moich znajomych (M. Szn). Miejsca, gdzie spędziłem młodość, zamienione zostały w stopy popiołów, przesiąkniętych krwią.**”

Lęk o najbliższych, obawa przed barbarzyńską zagładą całego dorobku tysiąclecia, niepewność jutra, trudność podjęcia dalszych decyzji, wszystko to napawało Mickiewicza bezustanną troską, wpływało na jego zdrowie i samopoczucie. Właśnie w tym czasie z relacji Wincentego Pola dowiadujemy się, że patrioci polscy na emigracji dążyli do zorganizowania wyprawy na Litwę, dostarczenia broni morską, właśnie w tej wyprawie miał brać udział poeta.

Pol pisze: „**Mickiewicz udał się do Paryża, a patrioci przysposobili tu wyprawę, która miała do Szwecji udać się morzem wprost do Polagi na Zmudę z ludźmi, bronią, zapasami wojennymi. Na tym okrzem miał przybyć i Mickiewicz na Litwę, kiedy powinien tam być w pełni sił.**” Jednak nie wyruszył na Litwę, coś musiało przeszkodzić. Wyjechał natomiast do Wielkiego Księstwa Poznańskiego pod przybranym nazwiskiem i fałszywym paszportem. Po dwóch miesiącach spędzonych w zaborze pruskim, poeta przebywający jakiś czas w Dreźnie, w czerwcu 1832 r. otrzymuje paszport zawieszony w poselstwie francuskim i pozwolenie na wjazd do Francji. Kierunek podróży został definitywnie ustalony. Ze sobą do Francji zabiera kopię „Dziadów” cz. III sporządzoną wg autografu przez Domeykę. Staje się ona podstawą edycji paryskiej. Potrzeba ogłoszenia drukiem tego dramatu kierowała poczętą Paryżowi, gdzie gromadziła się już wówczas elita polskiej emigracji. Ale co dziwne, że mimo wszystko w stolicy Francji nie zamierzał osiedlać. W liście do Zenaidy Wołkonińskiej czytamy: „**Jadę do Francji, aby stamtąd udać się Bóg jeden wie dokąd, gdyż dla mnie pobyt w Paryżu jest nie do zniesienia.**” 11 lipca 1832. Mickiewicz w towarzystwie Ignacego Domeyki przekracza granicę francuską wjeżdżając do Strasburga. Z relacji Domeyki dowiadujemy się, że: „**Na granicy straż celna i wojskowa niemiecka po ludzku z nami się obszła, a nawet z jakimś przemieleniem się. Celnik Szwab, oc pod podróżnych zapłatę odbierał, szabo surowo domagał się od nas kilku grajcarów, ale skoro poznal, żeśmy Polacy, zdjął kapelusze, ukłonił się i odszedł. Darmo przy-**

most przejechaliśmy. Żołnierz na warcie francuskiej jednym spojrzeniem bratersko nas powitał, drudzy wykrzyknęli: „Vivat la Pologne”. Celnicy nie rewidują nas.” O świście, bez przeszkód stanęli w Paryżu.

Mickiewicz i Domeyko przybyli do Paryża o trzeciej nad ranem, kiedy to, jak pisze jeden z podróżnych: „**Śwąd paryski, śwąd węglowego gazu jakby ze wszystkim i swądami całego świata zmieszany obudził nas.**” Kurier pocztowy zatrzymał się w centrum Paryża. Panowie zakwaterowali się w hotelu de Metz, niedaleko Wielkich Bulwarów, Opéry (która ogładaliśmy z podziwem w ulewnych deszczu), teatrze Variete i domów gry pod arkadami Palais Royal.

Po paryskich adresach Mickiewicza oprowadza nas dziennikarz, mickiewiczolog, urocy pan Krzysztof Rutkowski. W biurze podróży (takowe już było w Paryżu za cz. Mickiewicza) czeka na nich Joachim Lelewel. Stąd udali się do mieszkania pociąg Bohdana Zaleskiego. Już pierwszego dnia pobytu odbył Mickiewicz w towarzystwie Domeyki pierwszy spacer po Paryżu, najbardziej uczęszczanym szlakiem turystycznym.

Po „paryskim bruku” podążaliśmy śladami poety do ogrodu Tuilerie z epoki Ludwika XIV. Cały ten piękny park jest ozdobiony słynnymi rzeź-

zesłymi się na wielkim obiedzie. Mickiewicz improwizował - ale dosyć słabo.”

Bankiet nie zakończył się tego wieczora. Podochocno winem i dyskusją części jego uczestników skorzystała z zaproszenia pośła Cezarego Platera. Dalszy ciąg spotkania odbył się w jego mieszkaniu w ścisłym gronie męskim. Mickiewicz był obecny. Słowacki pisał: „**Był to wieczór z męczyznami sławczy. Zospem, sławny fortepianista, grał nam, gadaliśmy różne poezje, wielu było wołyńiaków, wiele wypiliśmy szampa.**”

Mimo całego zaangażowania się w życie polityczne i towarzyskie pracując niezwykle intensywnie nad „Panem Tadeuszem”. Dzięki wydanym już, „Dziadom” cz. III i „Księgom” poeta urasta do roli wieszaka narodowego, roli, której nikt już nie będzie w stanie podważyć.

Klementyna z Tańskich Hoffmanowa, pisarka polska, notowała w swym dzienniku wrażenia z lektury „Dziadów” cz. III, stwierdzając: „**Tędrzy, cudo, to nasz Szekspir, Byron, to prawdziwy geniusz. Mickiewicz w tym tomie stanął zupełnie obok wieszczów Izraela.**” (...)

Jesienią 1833 spotyka bawiego w Paryżu dr. Stanisława Morawskiego - znajomego z lat pobytu w Rosji. Przyjeżdżając prosto z Peters-

ślub. Świadcami ze strony poety byli Julian Ursyn Niemcewicz, Aleksander Jełowicki, Stefan Zan, Ignacy Domeyko, ze strony Celiny Tekli i Franciszek Wolowscy. W kościele półmork, oczyma wyobraźni cheemy ujrzyć przy ołtarzu tę młodą parę, jest mesza święta, w skupieniu kłękamy, widzimy łzy wzruszenia w oczach uczennicy. Z głębokiej zadumy wyruszyła nas słowa błogosławieństwa w języku francuskim. Myśl jednak biegną w tamte lata, kiedy to Ignacy Domeyko napisał do córki poety: „**Matka twoja Celina miała długi welon biały od głowy aż do stóp, piękny bukiet z białego pomarańczowego kwiatu; piękna była, wysoka, cudownych oczu. Szczęśliwo i Adam najszczęśliwszy z ludzi. Wesele było u państwa Wołowskiów. Bawiliśmy się do późna.**”

Ożenek Mickiewicza wywołał zdumienie i stał się prawdziwą sensacją wśród emigracji. Juliusz Słowacki z wrodzoną sobie złośliwością pisał do matki: „**Prawdziwie, że nie mogłem wierzyć zrazu, gdy mi o tym powiedziano, bo ten Adam to czysty szczer suchy - minę ma lokajką najczystszej - czasem szalonego od bonifratów i nie lubi nosić guzików rżędem usadzonych na sukni, ale je obrywa, gdy są do parady.**”

Jeszcze bardziej bezlistny był Zygmunt Krasiński, wypominający pannie młodej jej żydowskie pochodzenie.

„**Mickiewicz ożenił się z Żydówką Szymanowską. Teraz o Syjonie coś napisze.**” (Pradziad Łukasz Wołowski był Żydem - neofita).

Państwo Mickiewiczowie wynajeli 3-pokojowe mieszkanie prawie na przedmieściu Paryża. Nasz przewodnik pokazuje nam dwupiętrowy, zapuszczonej dom, jedyny pusty w okolicy. Opowiada, że kraży wieść o tym, że w domu słychać dziwne odgłosy i hałasy. Chyba w nim straszcy. Może w tym coś jest, skoro nikt nie chce kupić tego domu, a to już dzisiaj centrum i mieszkania mają dobrą cenę.

Zyli bardzo skromnie, sytuacja materialna była nader skomplikowana. W parę tygodni po ślubie Adam pisał do przyjaciela: „**Chociaż oboje nie mamy majątku, póki żyje będziemy mieć kawal chleba.**” Celina okazała się żoną troskliwą, prowadziła kuchnię polską, gdzie częstym posiłkiem był barszcz i kasza. Nic nie mąciło spokoju pierwszych miesięcy. Przeszedł czas na refleksje. Mickiewicz zadrecał się przede wszystkim jawnością mijających dni, staje się kapryśny i nerwowy. Pisze do Klaudynty Potockiej:

„**Ja czuję się tu coraz głębszy i co za tym idzie, coraz głębszy, za kilka miesięcy będę kasal ludźmi, wszystkich oprócz Pani.**”

Mijają miesiące 1835 r. Celina powiła córkę Marię. Zjawiają się pierwsze symptomy choroby nerwowej, która stanie się nieszczęściem obojga małżonków.

W Paryżu żyje staje się coraz trudniej. Rozjeżdżają się po świecie najbliżsi przyjaciele. Ignacy Domeyko szkuje się do wyjazdu do dalekiego Chile.

W 1838 r. przychodzi na świat syn Władysław. Chrzest odbywa się w kościele parafialnym św. Jacka. Niemowlę trzymają do chrztu Adam Czartoryski i Wiera Chłustin (Rosjanka - arystokratka). Warto zwrócić uwagę na ten niezwykły dobór rodziców chrzestnych, świadczący o niezależności polityczno-moralnej Adama Mickiewicza.

Zycie w Paryżu staje się coraz droższe, małżonkowie snująjąkiekieralne plany wyjazdu na południe Francji. W tym czasie Adam pisze w liście: „**Ja do bruku paryskiego mam wstąpić niezwykły.**” Niespodziewanie zarysowuje się ponętna perspektywa wyjazdu do Lozany. Uniwersytet lozański powołuje Mickiewicza na wykładowcę literatury rzymskiej. W dekrete nominacyjnym widano go: „**jako jednego z pierwszych geniuszów poetyckich naszego czasu.**” Zaczyna się nowy rozdział w jego życiu.

Nasz autorak mknie do przepięknej Lozany i nad jeziorem Lemán. Uczniowie rzucają tytułami książek przeczytanych, nazwiskami badaczy, trwają niekończące się spory i dyskusje młodych mickiewiczologów. Myślę, że z wspaniałą, dojrzałą intelektualną młodość przeżyła cudowną przygodę z Mickiewiczem.

Ludmila SIEKACKA,
poulistka Wileńskiego Szkoły Średniej
im. Adama Mickiewicza

Podróż sentymentalna.

Paryż - Lozanna - Drezno w kontekście Mickiewicza

bami przedstawiającymi różne warianty aktów kobiecych. Jest upalny dzień wrześniowy, wokół nas fruwiąją jaskółki, gromadzące się tutaj z całego Paryża, przez niepowtarzalne paryskie pasáže, pełne przytulnych kawiarenek, artystycznych galerii i sklepów z antykami przechodzimy na Plac Vendome, zaprojektowany przez Mansartę, jeden z najpiękniejszych placów Paryża. To przy nim znajdują się najsłynniejsze sklepy jubilerskie, luksusowy hotel Ritz, z którego w ostatnią swoją podróż wynurzyła księżna Diana.

Mickiewicz z Domeyką w pierwszym dniu pobytu w stolicy idą dalej do Placu Zgody, Placu Burbonów, na Pola Elizejskie i do Łuku Tryumfalnego, na którym z satysfakcją odnajdują nazwiska uczestników kompanii napoleońskich: księcia Józefa Paniałowskiego, gen. Henryka Dąbrowskiego i gen. Karola Kniaziewicza. Nazajutrz zwiedzają przedmieście St. Germain, Sorbonę i Panteon, z kopuły którego ogładają raz pierwszy panoramę całego Paryża i jego okolic, bowiem jeszcze wtedy nie było wieży Eiffla wybudowanej w 1889 r.

Wieść o pobytku Adama Mickiewicza w Paryżu rozszalała się wśród rodaków bardzo szybko. Już 4 sierpnia wydają obiad na część swego ziemia. O przebiegu tego spotkania dowiadujemy się z listu St. Koźmiana: „**Wczoraj przeżyłem dzień piękny w życiu, poznałem Mickiewicza. Dawano mu obiad. Było 12 Litwinów: Gorecki, Lelewel i inni. Była to zachwycająca chwila. Kiedy szampał nas podochodził, Mickiewicz prosił Lelewela o temat i po trzy razy blisko 2 godziny improwizował.**”

Nazajutrz Mickiewicz uczestniczy w ogromnym liczbie bankiecie wydanym przez rodaków, na które przybył do Paryża gen. Józef Dwernicki - uczestnika powstania listopadowego. Mickiewicz improwizował, dając się poznać po raz pierwszy tak licznie zgromadzonemu rodakom. Mickiewicz wywołany na środek sal improwizował prawie przez kwadrans. Z odzieniem krytycyzmu i ironii widział to spotkanie obecny na nim Juliusz Słowacki, który pisał do matki: „**Dzi-**

burga przywozi najnowsze wiadomości o Celinie Szymanowskiej, przeżywającej w samotności swój dramat zerwanego narzeczeństwa z Erazmem Puchalskim. Te informacje o dwojgu ludziach zrzuconych po świecie stały się decydującymi dla skojarzenia małżeństwa. Mickiewicz w rozmowie z dr. Morawskim miał oświadczyć, iż jeżeli: „**Panna Celina przyjmie jego wezwanie, to ją do ołtarza powieźcie.**” Poeta tęsknił do stabilizowanego życia, ale chyba nie liczył się na taką szybko i stanowczą decyzję drugiej strony. Odnicnie donosi w liście o rychłym przyjeździe do Paryża Celiny Szymanowskiej.

Poetę całkowicie zaskoczyła ta niezwykła decyzja. Znajdował się przecież wówczas w trudnych warunkach materialnych. Otrzymał za „Pana Tadeusza” pieniądze dawno już wydał. Celina Szymanowska po przyjeździe do Paryża zatrzymała się u swych kuzynów Wołowskiów. W godzinę po jej przyjeździe nadszedł Adam Mickiewicz. Dwoje życiowych rozbitek stanęło z niedowierzaniem obok siebie na obcej ziemi, bez środków do życia. Chyba dopiero teraz zdał sobie sprawę z tego, co się stało. Ona miała wówczas 22 lata, on liczył sobie 36. Wolowscy wydają obiad na część narzeczeństwa. Mickiewicz pisze do Odyneja: „**Żenię się z Celiną. Przyjazz jej trzpiotowaty nastąpił wskutek doniesionych do Warszawy kilku słów moich, żartem powiedzianych. Nie uwierzył, jak się zdziwiłem, słysząc, że już w drodze i prosto do mnie. Chciałem z niczym odprawić, ale Celina zmieniła mnie bardzo dobrym znalezieniem się, oświadczając, że manatki zabierze i wróci, nie do mnie mając na sercu. Żal było ją na tyle kłopotu narazić. Zresztą podoba mi się. I wiele byłoby jeszcze pisać, jak w tych czasach byłem smutny i ciężar życia bardzo mi dusił. Obaczymy czy będzie lepiej, czy jeszcze ciężiej.**” Ślub odbył się 22 lipca 1834 r. w kościele Sant Luis. Ceremonij sprawował ksiądz Szymon Skórzyński, rodem z Zamościa, kapelan legii litewsko-wołyńskiej w powstaniu 1831 r. Mickiewicz zrozargnienia spóźnił się na

PROGRAM WSPÓŁPRACY

między Ministerstwem Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej i Ministerstwem Oświaty i Nauki Republiki Litewskiej na lata 1998-2001

Ministerstwo Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej i Ministerstwo Oświaty i Nauki Republiki Litewskiej zwane dalej „Stronami”, w oparciu o artykuł 12 Porozumienia między Ministerstwem Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej a Ministerstwem Kultury i Oświaty Republiki Litewskiej w dziedzinie oświaty i szkolnictwa wyższego z dnia 21 lutego 1992 roku, uzgodniły następujący Program współpracy:

Artykuł 1

Strony będą wzajemnie wymieniać informacje dotyczące systemów edukacji swego kraju, planów ich rozwoju i kierunków reformowania oraz aktów normatywnych w dziedzinie oświaty.

Artykuł 2

Strony będą popierać bezpośrednią współpracę między szkołami wszystkich szczebli, w szczególności w rejonach przygranicznych. Współpracę tę będą koordynowały terenowe organy oświaty.

Warunki wymiany będą każdorazowo uzgadniane przez partnerów.

Artykuł 3

Strony, w miarę możliwości będą udzielały metodycznej pomocy znajdującym się na terytorium drugiego państwa szkołom i przedszkolom, w których prowadzone jest nauczanie języka i w języku drugiej Strony.

Artykuł 4

Strony będą współpracowały w dziedzinie opracowywania podręczników i programów nauczania języka i literatury polskiej, historii i geografii Polski dla szkół z polskim językiem nauczania na Litwie, a także podręczników i programów nauczania języka i literatury litewskiej, historii i geografii Litwy dla szkół z litewskim językiem nauczania w Polsce.

Artykuł 5

Strony, zgodnie z ich zapotrzebowaniem, będą współdziałać w wysłaniu nauczycieli szkolnych i przedszkolnych z Polski do szkół i przedszkoli Litwy z nauczaniem w języku polskim, a do szkół i przedszkoli Polski z nauczaniem w języku litewskim - nauczycieli szkół i nauczycieli przedszkoli z Litwy.

Strony będą informowały się wzajemnie o swoich potrzebach. Kraj przyjmujący zagwarantuje zapraszanym nauczycielom szkół i przedszkoli wynagrodzenie zgodnie z wewnętrznym ustawodawstwem oraz zapewni bezpłatną opiekę lekarską w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (bez leczenia chorób przewlekłych i protetyki).

Strona wysyłająca pokryje koszty podróży nauczycieli do miejsca pracy i z powrotem.

Artykuł 6

1. Strony będą kontynuować organizowanie w obu krajach kursów doskonalenia nauczycieli języka ojczystego - języka polskiego w szkołach Litwy i języka litewskiego w szkołach Polski. Strony będą uznawały podnoszone tą drogą kwalifikacje.

2. Strony co roku będą uzgadniały, jakich przedmiotów nauczyciele będą wysyłani i przyjmowani na kursy doskonalenia zawodowego w obu krajach.

3. Strona polska przyjmie a Strona litewska co roku skieruje 25 nauczycieli różnych przedmiotów na 14-dniowe kursy języka i literatury polskiej oraz kursy metodyczno-przedmiotowe.

4. Strona litewska przyjmie a Strona polska co roku skieruje 25 nauczycieli języka litewskiego i innych przedmiotów na 14-dniowe kursy języka i kultury litewskiej oraz kursy metodyczno-przedmiotowe.

5. Strona polska przyjmie a Strona litewska skieruje co roku do 5 nauczycieli różnych przedmiotów uczących w języku polskim w szkołach na terenie Litwy na 14-dniowe praktyki pedagogiczne w szkołach i przedszkolach w Polsce.

6. Strona litewska przyjmie a Strona polska skieruje co roku do 5 nauczycieli różnych przedmiotów uczących w języku litewskim w szkołach na terenie Polski na 14-dniowe praktyki pedagogiczne w szkołach i przedszkolach na Litwie.

7. Kraje, z których pochodzą nauczyciele, na czas trwania kursu lub praktyki, udzielą nauczycielom stosownego urlopu zgodnie z ich przepisami wewnętrznymi.

8. Nauczyciele zapraszeni na kursy i praktyki organizowane poza niniejszym Programem mogą w nich uczestniczyć wyłącznie w dniach wolnych od pracy.

9. Strona polska przyjmie, zaś Strona litewska skieruje co roku do 15 studentów polonistyki na 21-dniowy wakacyjny kurs języka i literatury polskiej.

Strona litewska przyjmie, zaś Strona polska skieruje co roku do 15 studentów lituanistyki na 21-dniowy wakacyjny kurs języka i literatury litewskiej.

10. Wymiana w ramach poszczególnych punktów tego artykułu odbywać się będzie na następujących zasadach:

Strona przyjmująca ponosi koszty związane z pobytom uczestników kursu (praktyki) oraz gwarantuje bezpłatną opiekę lekarską w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (bez leczenia chorób przewlekłych i protetyki).

Strona wysyłająca pokrywa koszty podróży.

Artykuł 7

1. Strona polska przyjmie młodzież pochodzenia polskiego z Litwy na kształcenie w szkołach wyższych i innych typach szkół Rzeczypospolitej Polskiej (w limicie minimum 10 osób rocznie, górnym limit będzie określony zgodnie z możliwościami strony polskiej).

2. Strona litewska przyzna stypendia młodzieży pochodzenia litewskiego z Polski na kształcenie w szkołach wyższych i innych typach szkół Republiki Litewskiej (w limicie minimum 10 osób rocznie, górnym limit będzie określony zgodnie z możliwościami strony litewskiej).

3. Strona przyjmująca zapewni bezpłatną naukę (opłaci studia), pokryje koszty utrzymania lub wypłaci stypendium, zapewni odpłatne zakwaterowanie w domu akademickim oraz możliwość odpłatnego korzystania ze stołówek studenckich, a także zapewni bezpłatną opiekę lekarską w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (bez leczenia chorób przewlekłych i protetyki).

4. Doborem kandydatów na studia zajmować się będą phenomoni przedstawicieli obydwu Stron.

5. Przy kwalifikacji kandydatów Strony będą uwzględniać rekomendacje organizacji społecznych wspólnot narodowych - polskiej w Republice Litewskiej i litewskiej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Artykuł 8

Strony, w celu rozwijania współpracy w dziedzinie edukacji obywatelskiej, będą każdego roku wymieniały 2-3 ekspertów w tej dziedzinie na trzy-, czterodniowe wizyty studyjne. Strona przyjmująca pokryje koszty pobytu i zapewni bezpłatną opiekę lekarską w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (bez leczenia chorób przewlekłych i protetyki). Strona wysyłająca ekspertów pokryje koszty ich podróży.

Artykuł 9

Na życzenie Strony litewskiej, Strona polska skieruje 2-3 wykładowców w celu prowadzenia wykładów na kursach doskonalenia nauczycieli w Republice Litewskiej.

Na życzenie Strony polskiej, Strona litewska skieruje 2-3 wykładowców w celu prowadzenia wykładów na kursach doskonalenia nauczycieli w Rzeczypospolitej Polskiej.

Strona przyjmująca pokryje koszty pobytu i zapewni bezpłatną opiekę lekarską w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (bez leczenia chorób przewlekłych i protetyki).

Strona wysyłająca wykładowców pokryje ich koszty podróży.

Artykuł 10

Strony będą sprzyjały realizacji wspólnych przedsięwzięć aktywnościowych proces nauczania i inspirowanych potrzeby poznawcze uczniów przez zachęcanie ich do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych organizowanych w Polsce i na Litwie.

Strona polska zaprosi zwycięzców konkursu języka i literatury polskiej ze szkół średnich Litwy na finał olimpiady w Polsce.

Strona litewska zaprosi zwycięzców konkursu języka i literatury litewskiej ze szkół średnich Polski na finał olimpiady na Litwie.

Strona przyjmująca ponosi koszty pobytu.

Strona wysyłająca pokrywa koszty podróży oraz obowiązkowego ubezpieczenia.

Artykuł 11

Strony popierać będą rozwój bezpośredniej współpracy szkół wyższych. Współpraca ta będzie prowadzona na podstawie uzgodnień dokonywanych bezpośrednio przez zainteresowane szkoły wyższe.

Strony sprzyjać będą temu, aby uczestnicy bezpośredniej współpracy rozszerzali wymianę studentów, wykładowców, specjalistów.

Artykuł 12

Strony będą dokonywały wzajemnej wymiany studentów. Każda ze Stron co roku może skierować studentów swoich wyższych uczelni na częściowe studia (na okres 2-10 miesięcy) na wyższych uczelniach drugiego kraju bez przekraczania ogólnego limitu - 50 osobomiesięcy dla przedstawicieli każdego kraju.

Strona przyjmująca zapewni bezpłatną naukę (opłaci studia), odpłatne zakwaterowanie w domu akademickim oraz możliwość odpłatnego korzystania ze stołówek studenckich, a także zapewni bezpłatną opiekę lekarską w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (bez leczenia chorób przewlekłych i protetyki).

Strona wysyłająca wypłaci stypendium oraz pokryje koszty podróży.

Strony co roku do 31 marca prześlą sobie wzajemnie dokumenty wytypowanych kandydatów zgodnie z wymogami Strony przyjmującej.

Dokumenty kandydatów przekazywane będą wraz z uwierzytelnionym tłumaczeniem na język Strony przyjmującej. Strony zobowiązują się do wzajemnego informowania się o przyjęciu wytypowanych kandydatów na studia na wyższych uczelniach swojego kraju w terminie do 31 lipca każdego roku.

Artykuł 13

Strony kierować będą pracownikami naukowo-dydaktycznymi na staże naukowe w szkołach wyższych drugiego kraju na

Drukujemy na prośbę czytelników

okres od 1 do 10 miesięcy, w limicie 30 osobomiesięcy rocznie.

Strony co roku do 31 marca prześlą sobie wzajemnie dokumenty wytypowanych na staż kandydatów zgodnie z wymogami Strony przyjmującej.

Dokumenty kandydatów przekazywane będą wraz z uwierzytelnionym tłumaczeniem na język Strony przyjmującej.

Strona przyjmująca zapewni odpłatne zakwaterowanie w domu akademickim oraz możliwość odpłatnego korzystania ze stołówek studenckich, a także zapewni bezpłatną opiekę lekarską w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (bez leczenia chorób przewlekłych i protetyki).

Strona wysyłająca wypłaci stypendium oraz pokryje koszty podróży.

Strony zobowiązują się do wzajemnego informowania się o przyjęciu wytypowanych kandydatów na staże naukowe na wyższych uczelniach swojego kraju w terminie do 31 lipca każdego roku.

Artykuł 14

Zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem:

1. Strona polska skieruje a Strona litewska przyjmie wykładowców języka i literatury polskiej do pracy na wyższych uczelniach Republiki Litewskiej na okres 1 roku (z możliwością przedłużenia na kolejne lata).

2. Strona litewska skieruje a Strona polska przyjmie wykładowców języka i literatury litewskiej do pracy w wyższych uczelniach Rzeczypospolitej Polskiej na okres 1 roku (z możliwością przedłużenia na kolejne lata).

3. Zatrudnionym wykładowcom Strona przyjmująca zagwarantuje wynagrodzenie (wraz z wynagrodzeniem za ulop) zgodnie z obowiązującymi przepisami danego kraju oraz zapewni bezpłatną opiekę lekarską w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (bez leczenia chorób przewlekłych i protetyki).

Strona wysyłająca pokrywa koszty podróży.

Artykuł 15

Dwustronna Komisja do badania problemów nauczania historii rozszerzy swoje prace o problematykę z zakresu geografii i literatury. W tym celu Strony włączą do składu polskiej i litewskiej części Komisji ekspertów z tych dziedzin.

Posiedzenia Komisji będą odbywały się zgodnie z Protokołem Ministerstwa Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej i Ministerstwa Kultury i Oświaty Republiki Litewskiej podpisanym w dniu 21 lutego 1992 roku w Wilnie.

Artykuł 16

1. Strony będą kontynuować prace nad projektem umowy międzyrządowej o wzajemnym uznawaniu świadectw dojrzałości, dyplomów ukończenia studiów wyższych oraz stopni i tytułów naukowych, załączając do niej zawarcia w okresie obowiązywania niniejszego Programu.

2. Strony podejmą prace nad przygotowaniem oddzielnej umowy międzyrządowej o wzajemnym uznawaniu świadectw szkolnych uzyskiwanych w szkołach podstawowych i średnich obu krajów.

Artykuł 17

Strony będą wspierały współpracę w dziedzinie kształcenia ustawicznego i będą udzielały pomocy w nawiązywaniu kontaktów między placówkami oświaty dorosłych prowadzącymi kształcenie, doskonalące i doskonalenie zawodowe oraz w realizacji innych form współdziałania.

Artykuł 18

W celu oceny przebiegu współpracy i jej wyników oraz wymiany doświadczeń, Strony będą wymieniały delegacje pracowników obu ministerstw i specjalistów.

Spotkania odbywać się będą raz w roku, naprzemian w Polsce i na Litwie.

Strona przyjmująca pokrywa koszty związane z realizacją programu pobytu delegacji (przejazdy, koszty tłumaczeń, imprez kulturalnych itp.).

Strona wysyłająca wypłaca diety pobytowe, pokrywa koszty noclegów, podróży i obowiązkowego ubezpieczenia.

Artykuł 19

Strony co roku dostarczą sobie wzajemnie listy zawierające dokładne dane (nazwiska, telefony, numery faxów i e-mail) o osobach odpowiedzialnych za realizację programu w departamentach i wydziałach obu ministerstw.

Artykuł 20

Poszczególne artykuły niniejszego Programu mogą być zmienione lub uzupełnione tylko za porozumieniem obydwu Stron, wyłącznie w formie pisemnej.

Program podpisano w 1998 r., w dniu 16 listopada w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, litewskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty posiadają jednakową moc prawną. W przypadku zaistnienia jakichkolwiek rozbieżności w interpretacji tekstu, podstawę stanowić będzie tekst angielskojęzyczny.

W imieniu
MINISTERSTWA EDUKACJI NARODOWEJ RP
Miroslaw HANDKE

W imieniu
MINISTERSTWA OŚWIATY I NAUKI RL
Korneliusz PLATELIS

Zestaw przygotowały:
Krystyna ADAMOWICZ,
„POLSKA MACIERZ SZKOLNA”

Belgia

Kontrowersje wokół eksperymentu z rozpuszczeniem włosów

Środowisko belgijskich naukowców zawrzało po ujawnieniu, że zespół specjalistów flamandzkiego Uniwersytetu Katolickiego w Leuven przeprowadził doświadczenie polegające na rozpuszczeniu włosów w kwasie.

Zleciła je ekipa śledcza zajmująca się masowym mordercą, zamieszkałym w Belgii byłym pastorem węgierskim Andrašem Pandym. Eksperyment uwiarygodnił zeznanie córki pastora, Agnes. Przyznała ona, że pomogła ojcu rozpuścić włosy ofiar w płynie do przetykania rur kanalizacyjnych.

Blizniacy francuskojęzyczny Uniwersytet Katolicki w Louvain-la-Neuve (UCL) zareagował oburzeniem. „Gdyby powierzono ten eksperyment nam, odmówilibyśmy” - powiedziała dziennikowi „La Libre Belgique” dr Catherine Behets z wydziału anatomii człowieka tej uczelni.

„Odmówilibyśmy ze względów moralnych i dlatego, że doświad-

czenia tego rodzaju są możliwe bez konieczności użycia w tym celu włosów ludzkich” - wyjaśniła pani doktor. „Naukowy charakter tej pracy nie wydaje mi się do końca pewny” - dodała.

Jednak prowadzący śledztwo twierdzą, że doświadczenie ze włoskami było konieczne, zwłaszcza, że Agnes Pandy początkowo pomijała broń, którego używała z ojcem w drugiej połowie lat 80., z płynem sprzedawanym obecnie.

Eksperymenty z dostępnym na rynku produktem opartym na wodrotenku amonu, podważały zapewnienia Agnes, że można w nim szybko i całkowicie rozpuścić tak dużą ilość mięsa i kości.

Kiedy okazało się, że przestępca para używała wycofanego już z rynku belgijskiego środka na bazie kwasu siarkowego, naukowcy nie byli pewni rezultatu po pierwszych próbach rozpuszczenia mięsa i kości zwierzęcych.

Ekipa śledcza obawiała się, że

takie niepełne rezultaty zostaną bez trudu podważone w sądzie przez dobrego adwokata, i zleciła eksperyment ze włoskami.

Naukowcy odtworzyli więc skład płynu wycofanego z rynku przed 9 laty i rozpuścili w nim włoski mężczyzny, który zapisał swe ciało w testamentem uniwersyteckim. Włoski całkowicie rozpuścił się w ciągu 24 godzin. Nie szkuję to przewodniczącego belgijskiego Komitetu Konsultacyjnego ds. Bioetyki, emerytowanego profesora psychiatrii UCL, Leona Cassiersa. „Doświadczenia nie muszą wyłącznie świadczyć widocznie postępujący badań podstawowych w medycynie, lecz są dopuszczalne również na przykład w ramach śledztwa” - powiedział prasie.

Zwrócił uwagę, że Kościół katolicki nie sprzeciwia się już paleniu włosów i przechowywaniu „materialnego wsparcia pamięci o zmarłym” w urnie. Zatem „można so-

bie wyobrazić, że ciało sprowadzone do stanu płynnego jest przechowywane w tej czy innej formie” - oświadczył Cassiers.

Córka pastora przyznała się, że pomogła ojcu zamordować swą własną matkę, następnie mamoche, a także czworo przyrodniego rodzeństwa. Pastorowi i jego córce przypisuje się łącznie od 14 do 20 morderstw, popełnionych w drugiej połowie lat 80.

Prócz członków rodziny, morderca prawdopodobnie zabijał także kobiety sprowadzane z Węgier. Przebywający w areszcie od października 1997 roku 71-letni dziś Pandy nie przynajmniej się do zbrodni i śledztwo opiera się głównie na zeznaniach 39-letniej Agnes.

Twierdzi ona, że nie wszystkie ciała rozpuścili w kwasie. Włoski części ofiar, pokrojone i popakowane w torby na śmieci, wynieśli na wysypiska w pobliżu brukselskiej rzeźni i targu mięsnego w dzielnicy Anderlecht.

Afganistan

Tylko za firankami

Zgodnie z nowym prawem, opartym na islamskim kodeksie szariatu, afgańskie kobiety mogą podróżować tylko specjalnie przeznaczonymi dla nich autobusami z firankami, szczerze zasłaniającymi pasażerkę przed wzrokiem przechodniów.

Ortodoksyjne islamskie władze w Kabulu przedstawiły w środę nowe reguły, do których kategorycznie powinni stosować się kierowcy autobusów miejskich.

Kierowcom, także odgrodzonym od kobiet zasłaniami, nie wolno w żadnym razie kontaktować się z pasażerkami - należność za bilety mogą zbierać jedynie specjalnie zatrudnieni chłopcy, nie mający ukończonych 15 lat. Także i oni jednak nie mogą nawiązywać kontaktów z jadącymi autobusami kobietami.

Wykluczone jest, by kierowcy słuchali muzyki w czasie jazdy. Obligatoryjnie mają mieć krótkie włosy, czapki na głowach i w żadnym wypadku nie wolno im nosić „fantazyjnego bądź błyszczącego” odzienia. Zakazane są jakiegokolwiek próby kontaktów z ukrytymi za nieprzejrzystymi zasłonami pasażerkami.

Nowe przepisy, wprowadzone przez ortodoksyjnych islamskich z organizacji Talibanu - kontrolującej obecnie 90 procent obszaru Afganistanu - przedstawił osobiście w komunikacie radiowym zastępca przywódcy policji islamskiej Maulwi Mohammed Szarif Hakkani.

W drodze specjalne patrole policji religijnej dokonywały inspekcji kabuльskich autobusów miejskich, sprawdzając, czy nowy edykt władz religijnych jest przestrzegany.

Kobiety afgańskie, zgodnie z prawem islamskim prowadzanym przez Taliban, nie mają prawa prowadzić pojazdów. Od roku autobusy miejskie w Kabulu pozielono na przeznaczone dla kobiet i mężczyzn.

Rosja

Telewizja publiczna odłączona od Interfaksu

Pierwszy kanał rosyjskiej telewizji publicznej - ORT został w poniedziałek wieczorem odcięty od serwisu drugiej co do wielkości w Rosji agencji informacyjnej Interfaks za długi wobec agencji.

Poinformował o tym we wtorek dyrektor ORT Igor Szaburadusow. Oświadczył on, że nie rozumie postępowania kierownictwa agencji, które było doskonale poinformowane o sytuacji finansowej kanału. Zdaniem Szaburadusowa, w trudnych czasach media rosyjskie powinny wspierać się nawzajem, a nie utrudniać sobie życia.

Szef ORT obiecał Interfaksowi wszystkie należności wobec Interfaksu „jak tylko będzie to możliwe”, nie podając jednak żadnych terminów.

W wyniku załamania się rynku reklamy po wybuchu kryzysu finansowego w Rosji w drugiej połowie sierpnia, ORT zaczęła przynosić straty. Obecnie jest zadłużona na 75 mln USD. Kanałowi grozi przejęcie jego majątku za długi.

Konferencja

Albright wzywa do otwarcia archiwów z epoki Holocaustu

Otwierając we wtorek międzynarodową konferencję nt. mienia zrabowanego ofiarom Holocaustu sekretarz stanu Madeleine Albright wzywała rządy do otwarcia wszystkich archiwów z dokumentami pomocnymi w restytucji tych majątków.

W obradach, które potrwać do czwartku, biorą udział 44 państwa, w tym Polska. Konferencja, zorganizowana przez Muzeum Holocaustu w Waszyngtonie i Departament Stanu, rozpoczęła się w poniedziałek wieczorem uroczystą młeczącą procesją ocalonych z hitlerowskich obozów śmierci i zapaleniem świec pod wiecznym znakiem w muzeum.

Przemawiając z okazji inauguracji obrad Albright przypomniała historię późnego odkrycia swych żydowskich korzeni. Działkowie pochodzącej z Czech sekretarz stanu zginęli z rąk nazistów w czasie II wojny światowej. Albright podkreśliła, że w konferencji nie chodzi tylko o materialny aspekt restytucji mienia ofiar, ale o procedurę restytucji zrabowanego mienia. Ma to nastąpić do końca 1999 roku.

Apelując o otwarcie archiwów dla badaczy epoki pieców, Albright nie wymieniła z nazwy żadnego konkretnego kraju. Środowiska żydowskie domagają się udostępnienia archiwalnych dokumentów m.in. od Watykanu - który odmówił - oczekując od nich wyjaśnienia roli papieża Piusa XII w okresie II wojny światowej i udziału urzędników państwa kościelnego w ucieczce chorwackich zbrodniarzy wojennych do Ameryki Łacińskiej.

Po częściowym rozwiązaniu sprawy złota zrabowanego przez Niemcy hitlerowskie i roli banków szwajcarskich w praniu nazistowskich aktywów, konferencja waszyngtońska skupia się na kwestii uregulowania roszczeń dotyczących zagrabionych dzieł sztuki i nieruchomości pożydowskich oraz roszczeń wobec firm ubezpieczeniowych.

Albright i główny architekt konferencji, podsekretarz stanu Stuart Eisenstat, za jej cel uznali wypracowanie zgody co do procedur restytucji zrabowanego mienia. Ma to nastąpić do końca 1999 roku.

Dyrektor wykonawczy Światowego Kongresu Żydów Elan Steinberg oświadczył, że Żydzi muszą otrzymać rekompensaty za utratę mienia. Przyznał, że często, zwłaszcza w wypadku dzieł sztuki, trudno dowiedzieć, do kogo należała zagrabiona własność. Jego zdaniem, należy wówczas sprzedać ją na aukcji, przeznaczając dochody na pomoc ocalałym z Holocaustu, którzy są w potrzebie.

Sprawę roszczeń ubezpieczeniowych bada międzynarodowa komisja. Oczekuje się, że ustalenie, ile winne są towarzystwa ubezpieczeniowe ocalałym z Holocaustu i rodzinom ofiar, potrwa co najmniej kilka lat. Władze stanów Nowy Jork, Floryda i Kalifornia, będących głównymi skupiskami Amerykanów żydowskiego pochodzenia, zagroziły sankcjami firmom ubezpieczeniowym, które nie zechcą współpracować w sprawie restytucji.

Wartość mienia zrabowanego ofiarom Holocaustu przez Niemcy hitlerowskie szacuje się na 9-14 mld dol. Po uwzględnieniu inflacji po ponad 50 latach oznacza to sumę dziesięciokrotnie większą.

Holandia

Największy słownik świata już gotowy

W holenderskim mieście Leiden świętowano we wtorek wieczerą ukończenie „Słownika języka holenderskiego”. Pierwsze egzemplarze tego największego słownika świata otrzymali holenderska królowa Beatrix i belgijski monarcha Albert.

Prace nad tym dziełem trwały w sumie... 147 lat. „Słownik” składa się z 40 tomów. Razem mają one 45 tysięcy stron. Zawiera znaczenie i pochodzenie 400 tysięcy słów. Jest w nim także 1,5 miliona cytatów i przysłów.

Dla przeciętnego człowieka to monumentalne dzieło jest praktycznie bezużyteczne, gdyż znajduje się w nim opis jedynie słów z lat 1500-1921. Naukowcy pracują obecnie nad kolejnymi tomami zawierającymi słownictwo do roku 1976, a więc bardziej współczesne.

USA

List Marilyn Monroe na sprzedaż

List Marilyn Monroe, napisany 16 lutego 1943 r. do jej opiekunki z dzieciństwa Grace McKen Goddard, będzie wystawiony na aukcji w galerii Sotheby's w Londynie 15 grudnia.

Liczący 5 stron list napisała 17-letnia wówczas Norma Jeane Baker, która dopiero później, rozpoczynając karierę artystyczną, przybrała pseudonim Marilyn Monroe.

Autorka pisze w liście o problemach m.in. finansowych w jej trakcie od 8 miesięcy małżeństwie z Jamesem Dougherty i wyraża radość z powodu spodziewanego wkrótce pierwszego spotkania z jej ojcem, Stanleym Giffordem.

Sławna później artystka urodziła się z nieformalnego związku Gifforda z jego koleżanką z pracy Gladys Baker. Ojciec zupełnie nie interesował się nią. Swe dzieciństwo Norma Jeane spędziła w sierocińcach i w kilku rodzin zastępczych, gdzie jednak często była maltretowana.

Bulgaria

Cerkiew przeciwko wizerunkom świętych na banknotach

Święty Synod Bułgarskiej Cerkwi Prawosławnej zaproteściwał u prezesa Bułgarskiego Banku Narodowego przeciwko planom umieszczenia wizerunków świętych na nowych banknotach, które będą wprowadzone po denominacji w połowie przyszłego roku.

Według zamierzeń BBN, na banknocie o najmniejszej wartości jednego lewa ma być umieszczona podobizna świętego Iwana Rylskiego, jednego z patronów Bułgarskiej Cerkwi Prawosławnej. Jego imię nosi największa świątynia w Bułgarii - Monaster Rylski.

Na banknocie o wartości dwóch lewów ma być wizerunek św. Paisija Chilandzkiego - mnicha, który w XVIII wieku jako pierwszy napisał historię Bułgarii. Chilandzki był kanonizowany przez cerkwie 30 lat temu.

W swoim prośbie do prezesa BBN, udostępnionym PAP, Święty Synod oświadczył, że umieszczenie na banknocie wizerunku świętego Iwana Rylskiego, który „będzie rozganiaty i przekazywany z rąk do rąk”, „jest niegodne i haniebne”.

Analizująca opinia Synodu dotyczy banknotu przedstawiającego świętego Paisija, „Św. Paisij

Chilandzki, który obudził świadomość rodową Bułgarów, nie zasługując na tak ponikający stosunek, przynoszący hańbę światu i jego roli w dziejach Bułgarii”.

Święty Synod Bułgarskiej Cerkwi Prawosławnej jest przeciwko umieszczeniu na banknotach wizerunków świętych.

„Zamiast do godniejszego życia, wizerunki świętych na banknotach będą pobudzać ludzi do gromadzenia dóbr ziemskich”, pisze Synod i zwraca się do Bułgarskiego Banku Narodowego o ponowne rozpatrzenie decyzji co do szaty graficznej banknotów.

Ustawa Republiki Litewskiej o antydumpingu

23 czerwca 1998 r., nr VIII-807

Artykuł 13. Podjęcie ostatecznej decyzji Rady ds. Konkurencji

1. Przed podjęciem ostatecznej decyzji przez Radę ds. Konkurencji Państwowa Służba Konkurencji i Obrony Praw Konsumenta w trybie określonym w częściach 2, 3, 4, 5, 6 artykułu 37 niniejszej ustawy powinna wszystkim zainteresowanym stronom stworzyć możliwość otrzymania informacji o istotnych faktach, zgodnie z którymi podejmie się decyzję, czy stosować lub nie stosować cła antydumpingowe.

2. Rada ds. Konkurencji, kierując się wymaganiami artykułów 24 i 25 niniejszej ustawy i informacją zebraną i przeanalizowaną w czasie badania przez Państwową Służbę Konkurencji i Obrony Praw Konsumenta oraz zgłoszonymi propozycjami, podejmuje ostateczną decyzję w sprawie stosowania lub niestosowania cła antydumpingowego oraz określa wysokość cła.

3. Gdy Rada ds. Konkurencji podejmie ostateczną decyzję, czy stosować lub nie stosować cła antydumpingowego, Państwowa Służba Konkurencji i Obrony Praw Konsumenta powinna ją opublikować w trybie określonym w artykule 36 niniejszej ustawy.

Artykuł 14. Zakończenie badania

Badanie dobiega końca, gdy:

1) zatwierdzono różnicę dumpingową, szkodliwość dumpingu i ich więź przyczynową, podjęto ostateczną decyzję w sprawie stosowania cła antydumpingowego i ustalono wysokość tego cła;

2) z uwzględnieniem różnicy dumpingowej i szkodliwości dumpingu oraz interesów Państwa Litewskiego podjęto ostateczną decyzję o niestosowaniu cła antydumpingowego;

3) Rada ds. Konkurencji podejmuje ostateczną decyzję w sprawie niestosowania cła antydumpingowego, jeśli w czasie badania ustalono, że nie ma różnicy dumpingowej lub szkodliwości dumpingu, albo, jeśli różnica dumpingowa czy ilość importu towaru po cenie dumpingowej są nieznaczące, jak to określono w części 5 artykułu 7 niniejszej ustawy;

4) petent, który złożył podanie w sprawie zbadania dumpingu, wycofał podanie i Rada ds. Konkurencji postanawia, że badanie zostaje przerwane i niestosowanie środków antydumpingowych odpowiada interesom Państwa Litewskiego, jak to określono w części 2 artykułu 24 niniejszej ustawy.

Rozdział trzeci

Tymczasowe środki antydumpingowe i ich stosowanie

Artykuł 15. Warunki stosowania tymczasowych cł

W czasie badania wobec importu towaru, co do którego podejrzewa się, że ma cenę dumpingową, może być stosowane cło tymczasowe, jeśli zostają spełnione wszystkie następujące warunki:

1) o prowadzeniu badania ogłoszono w trybie określonym w części 3 artykułu 36 niniejszej ustawy i zainteresowanym stronom umożliwiono przedstawienie informacji oraz wyjaśnień;

2) wstępnie ustalono różnicę dumpingową i szkodliwość dumpingu;

3) Rada ds. Konkurencji postanowiła, że tymczasowe cło jest nieodzowne w celu uniknięcia szkód, wyrządzonych przez dumping w okresie badania.

Artykuł 16. Podjęcie decyzji w sprawie stosowania tymczasowego cła

1. Decyzje w sprawie stosowania tymczasowego cła i wysokość tego cła ustala Rada ds. Konkurencji.

2. Wysokość tymczasowego cła nie powinna przekraczać wstępnie ustalonej różnicy dumpingowej i musi być niższa od niej, jeśli wysokość tego niższego cła jest wystarczająca dla usunięcia strat miejscowym producentom.

3. Gdy Rada ds. Konkurencji podejmie decyzję w sprawie stosowania tymczasowego cła, Państwowa Służba Konkurencji i Obrony Praw Konsumenta powinna ogłosić to w trybie określonym w części 4 artykułu 36 niniejszej ustawy.

4. Stosowanie tymczasowego cła może być rozpoczęte nie wcześniej niż po upływie 60 dni kalendarzowych i nie później jak po 9 miesiącach od dnia uprawomocnienia się decyzji w sprawie prowadzenia badania.

Artykuł 17. Stosowanie tymczasowych cł

1. Tymczasowe cło może być stosowane w ciągu 6 miesięcy. Na mocy decyzji Rady ds. Konkurencji stosowanie tymczasowego cła może być przedłużone jeszcze o 3 miesiące, jeśli eksporterzy towaru, co do którego jest podejrzenie, że ma cenę dumpingową, zgadzają się z tym i ilość eksportowanych przez nich do obszaru celnego Republiki Litewskiej takich towarów stanowi co najmniej 1/2 ogólnej ilości importu takich towarów do obszaru celnego Republiki Litewskiej. Jeśli eksporter się zgadza, to tymczasowe cło może być wprowadzone od razu na 9 miesięcy.

2. Tymczasowe cło może być stosowane tylko wobec tych podobnych towarów, na których swobodny obrót na obszarze celnym Republiki Litewskiej zezwala się od dnia uprawomocnienia się decyzji w sprawie stosowania tego cła.

Artykuł 18. Zapewnienie placenia tymczasowych cł

Gdy Rada ds. Konkurencji podejmie decyzję w sprawie stosowania tymczasowego cła, dopuszcza się do swobodnego obrotu podobnych towarów na obszarze celnym Republiki Litewskiej dopiero wtedy, kiedy zostało wpłacone tymczasowe cło albo jeśli urzędowi celnemu przedstawiono gwarancję, że tymczasowe cło zostanie wpłacone. Gwarancję przedstawia się w trybie określonym w Kodeksie Celnym Republiki Litewskiej. Wysokość gwarancji ustala urząd celny. Tymczasowe cło powinno być wpłacone lub wyegzekwowane w trybie określonym w Kodeksie Celnym Republiki Litewskiej.

Rozdział czwarty Procedury podjęcia zobowiązań w sprawie ceny

Artykuł 19. Podjęcie zobowiązań w sprawie ceny

1. W czasie badania każdy eksporter towaru, co do którego jest podejrzenie, że ma cenę dumpingową, może z własnej inicjatywy lub na wniosek Państwowej Służby Konkurencji i Obrony Praw Konsumenta zobowiązać się do podniesienia ceny lub przerwania eksportu tego towaru. Jednakże eksporter nie powinien podejmować zobowiązania w sprawie ceny.

2. Zgodnie ze wskazanym w części 1 zobowiązaniem cena powinna być zwiększona o sumę nie wyższą niż trzeba do usunięcia różnicy dumpingowej, ale mniejszą niż różnica dumpingowa, jeśli takiego zwiększenia wystarcza, aby usunąć straty dla miejscowych producentów.

3. Zobowiązanie eksportera w sprawie ceny nie może być przyjęte, jeśli wstępnie lub ostatecznie nie ustalono, że istnieje dumping i straty dla miejscowych producentów.

4. Jeśli zobowiązanie eksportera w sprawie ceny jest przedstawiane po zakończeniu okresu ustalonego w części 6 artykułu 37 niniejszej ustawy, to nie zostaje ono przyjęte, z wyjątkiem przypadku, gdy Rada ds. Konkurencji z powodu szczególnych okoliczności, zaistniałych w ekonomice Litwy lub dla eksportera, postanawia uznać zobowiązanie.

5. Rada ds. Konkurencji może nie przyjąć proponowanego zobowiązania w sprawie ceny, jeśli uznaje przyjęcie zobowiązania za niepraktyczne z powodu wielkiej liczby aktualnych lub ewentualnych eksporterów albo z powodu innych przyczyn, uwzględniając politykę, jaką prowadzi państwo. W takich przypadkach, jeśli jest to możliwe, eksporterowi muszą być podane przyczyny nieprzyjęcia zobowiązania i stworzona możliwość zgłoszenia uwag w ich sprawie. Rada ds. Konkurencji nie musi uwzględniać tych uwag.

Artykuł 20. Działania po przyjęciu zobowiązania w sprawie ceny

1. Jeśli po przyjęciu zobowiązania w sprawie ceny

Rada ds. Konkurencji ustala, że tego zobowiązania wystarcza do usunięcia ustalonej wstępnie lub ostatecznie straty dla miejscowych producentów, to na podstawie jej decyzji badanie wstrzymuje się, z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w części 2 tego artykułu.

2. Na prośbę eksportera lub na podstawie decyzji Rady ds. Konkurencji badanie może być nie wstrzymywane, nawet jeśli zostanie przyjęte zobowiązanie eksportera w sprawie ceny. Jeśli z uwzględnieniem ograniczonej posiadanej informacji Radzie ds. Konkurencji nasuwa się podejrzenie, że przyjęte zobowiązanie w sprawie ceny jest niewystarczające do usunięcia dumpingu lub straty, to może ona podjąć decyzję, aby nie wstrzymywać badania.

3. Po wstrzymaniu badania, wstrzymuje się również rachubę jego trwania.

4. W przypadku podanym w części 2 tego artykułu, gdy zobowiązanie w sprawie ceny zostało przyjęte po wstępnym ustaleniu różnicy dumpingowej, a po dokonaniu dalszego badania ustalono, że dumping lub straty nie istnieją, i Rada ds. Konkurencji również poczyniła taki wniosek, to zobowiązanie eksportera w sprawie ceny traci moc. Jednakże, jeśli ustalono, że usunięcie dumpingu i strat uwarunkowane jest przyjętym zobowiązaniem w sprawie ceny, albo jeśli ostatecznie ustalono dumping i straty, to zobowiązanie powinno pozostawać w mocy.

5. Gdy Rada ds. Konkurencji po przyjęciu zobowiązania w sprawie ceny wstrzymuje badanie, Państwowa Służba Konkurencji i Obrony Praw Konsumenta powinna ogłosić to w trybie określonym w artykule 36 niniejszej ustawy.

Artykuł 21. Nadzór nad przestrzeganiem zobowiązań w sprawie ceny

Po przyjęciu przez Radę ds. Konkurencji zobowiązania eksportera w sprawie ceny Państwowa Służba Konkurencji i Obrony Praw Konsumenta ma prawo żądać, aby eksporter w ustalonym przez nią terminie przedstawiał informacje o wykonywaniu podjętego zobowiązania i zezwalał jej na sprawdzanie związanych z tym danych oraz dokumentów. Niespełnienie tych żądań jest równoważne z naruszeniem zobowiązania.

Artykuł 22. Nieprzebrnięcie zobowiązania w sprawie ceny

1. W przypadku naruszenia lub wycofania zobowiązania w sprawie ceny, jeśli badanie nie zostało wstrzymane po podjęciu zobowiązania, ale było zakończone i ostatecznie ustalono dumping, straty oraz ich więź przyczynową, to zgodnie z przepisami artykułów 24 i 25 niniejszej ustawy podejmuje się decyzję w sprawie stosowania cła antydumpingowego. Przed zastosowaniem cła antydumpingowego eksporterowi musi być umożliwione przedstawienie wyjaśnień, z wyjątkiem przypadku, gdy sam on wycofał zobowiązanie w sprawie ceny.

2. W przypadku naruszenia lub wycofania zobowiązania w sprawie ceny, jeśli badanie zostało wstrzymane po przyjęciu takiego zobowiązania, na podstawie posiadanej informacji oraz kierując się przepisami artykułu 15, części 1, 2 i 3 artykułu 16, artykułów 17 i 18 mogą być bezzwłocznie zastosowane tymczasowe środki antydumpingowe i wznowione badanie.

3. W przypadku naruszenia lub wycofania zobowiązania w sprawie ceny cło antydumpingowe może być stosowane wobec towarów, na których swobodny obrót zezwolono na obszarze celnym Republiki Litewskiej nie więcej niż na 90 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem stosowania tymczasowych środków zgodnie z częścią 2 tego artykułu, ale nie wcześniej niż zostało naruszone lub wycofane zobowiązanie.

Artykuł 23. Ważność zobowiązania w sprawie ceny

Przyjęte zobowiązanie w sprawie ceny powinno działać dopóty, dopóki jest potrzebne do usunięcia dumpingu, wyrządzającego straty miejscowym producentom, ale nie dłużej niż 5 lat od dnia uprawomocnienia się decyzji w sprawie przyjęcia zobowiązania, albo jeśli po tym zostały dokonane rewizje (zgodnie z przepisami rozdziału 6 niniejszej ustawy), to od dnia zakończenia ostatniej rewizji, w czasie której ustalono, że zobowiązanie w sprawie ceny jest nieodzowne do usunięcia dumpingu i strat, uwzględniając przepisy części 3 artykułu 32 niniejszej ustawy.

(Ciąg dalszy nastąpi)

KOSZYKÓWKA

"Lietuvos telekomas" wywalczył 15 zwycięstwo

Stołeczny zespół koszykarek "Lietuvos telekomas" wygrywając swoją 18 kolejki LMKL-u z miejscową ekipą "SV-Edroma" 58:44 zaliczył swoje 15 zwycięstwo w rozgrywkach i nadal zajmuje w tabeli drugie miejsce.

W poprzedzającym meczu koszykarki "Lietuvos telekomas" z parkietu schodziły także w roli zwyciężczyń zadając porażkę rywalkom z Kowna drużyny "LKKI-Viktoria" wynikiem aż 68:37.

Prowadzenie w tabeli czempionatu, bez zmian należy do ekipy broniącej mistrzowskiego tytułu, kowieńskiej "Laisve". Mistrzynią w obecnym sezonie nie doznały

ani jednej porażki, a swoje ostatnie 17 zwycięstwo świętowały po meczu z zespołem "SV-Edroma", który im uległ wynikiem 101:61.

Tabela LMKL:

	M	Z
1. Kowieńska "Laisve"	17	17
2. Wileński "Lietuvos telekomas"	18	15
3. Mariampolski "ARVI-Vernitas"	17	12
4. Klajpedzka "Žuvedra"	17	11
5. Kowieńska "LKKI-Viktoria"	17	10
6. Wileński "SV-Edroma"	18	9
7. Olicka "Snaige"	17	6
8. Poniewieńska "Virenda"	17	3
9. Kowieńska "Floriol"	17	2
10. Szawelska "Ranga"	17	1

PLYWANIE

Rekord Jenny Thomson ozdoba zawodów PŚ w College Station

Pięciokrotna złota medalistka olimpijska w pływaniu - Jenny Thomson (USA) poprawiła własny rekord świata na basenie 25-metrowym w wyścigu na 100 metrów stylem motylkowym - 56,90.

Zawody PŚ FINA - ostatnie w tym roku - odbywały się we wtorek późnym wieczorem w College Station w Teksasie. Poprzedni rekord Thomson na tym dystansie z kwietnia 1997 r. wynosił 57,79. (PAP)

SZACHY

Iweta Radziejewicz wicemistrzynią świata

17-letnia Polka Iweta Radziejewicz zdobyła srebrny medal szachowych mistrzostw świata do lat 20, które z udziałem 39 zawodniczek i 69 zawodników z 50 krajów odbywały się w Calicut, w Indiach.

Arcymistrzyni Radziejewicz, uczennica 28. Liceum Ogólnokształcącego im. Kochanowskiego w Warszawie w 15 mistrzostwach planety kobiet w tej kategorii wiekowej uzyskała 9,5 pkt., ustępując jedynym punktem mistrzowskiej tytułu Vietnamiczce Hoang Thanh Trong, która jako pierwsza Azjatka w historii zdobyła złoty medal. "Braz" w turnieju wrocławno Amerykance rosyjskiego pochodzenia Irinie Krush, na koncie której dolicożno się 9 pkt.

Iweta Radziejewicz w turnieju była jedną z najmłodszych uczestniczek, a po "srebro" sięgnęła wygrywając osiem partii, w trzech remisując i dwukrotnie odchodząc od

stolika pokonaną: najpierw przez późniejszą mistrzynię, a w jedynej rundzie przez Węgierkę Nikolettę Lakos.

Iweta po uroczystym zakończeniu turnieju, zapytana przez dziennikarza PAP, który pojedynek był najciekawszy - powiedziała: "Z Chiną Yuan Xu Yuan. To była straszna, bardzo wyczerpująca partia, bowiem trwała aż siedem godzin, a więc maksymalnie. Wszystko się w niej działo. Zmiany następowy jak w kalejdoskopie. Raz ona miała przewagę, po chwili znów ja. I tak na przemian. Z upływem czasu pozostały na szachownicy prawie same królewskie figury i pojedynek zakończył się remisem".

Pozostałe z reprezentantek Polski (także arcymistrzynie) uplasowały się na pozycjach 5-9 z ośmiopunktowym dorobkiem, to: Monika Bobrowska-Mirowska i Joanna Dworakowska.

W gronie szachistów do lat 20,

dla których był to już 37 czempionat, na najwyższym stopniu podium stanął również przedstawiciel Azji Darnen Sadawakosow z Kazachstanu. Sadawakosow jest obecnie drugim szachistą tego kontynentu, który zdobył "złoto". Jako pierwszy uczynił to Hindus Viswanathan Anand - jeden z najlepszych obecnie na świecie zawodników. Wicemistrzem został Chińczyk Zhong Shang, natomiast medal brązowy wręczono Hristopoulowski Banikosowi z Grecji.

Tu reprezentantom Polski wśród szachistów nie udało się zająć wysokich lokat. Bartosz Soćko został sklasyfikowany na miejscu 9-14, z kolei Paweł Blehm na miejscu 15-19. Jednak, zdaniem trenera reprezentacji Polski - Marka Matlaka te lokaty nie są najgorsze i odpowiadają poziomowi jego podopiecznych.

KOLARSTWO

Ośmiu kolarzy Festiny stosowało hormon EPO

Ośmiu z dziewięciu kolarzy grupy Festina - grupy wycofanej z tegorocznego Tour de France - udowodniono stosowanie hormonu erytropoietyny (EPO).

Ślady środka zwiększającego utlenianie krwi znalazło w próbkach kolarzy prywatne laboratorium w Paryżu. Jak informuje AFP, są między "grzesznikami"

Richard Virenque i Pascal Herve, którzy - jako jedyni - do dopingowania się nie przyznali. Tylko test przeprowadzony z Christophem Moreau nie dał ekspertom paryskiego laboratorium Toxlab jasnej odpowiedzi w kwestii ewentualnego zastosowania przez niego dopingingu EPO.

Laboratorium stwierdziło (na

podstawie zbadania moczu, krwi i włosów kolarzy), że Moreau, Herve, Laurent, Brochard i Didier Rous użyli również dopingowania amfetaminowego.

Wyniki ostatniej kontroli sprawiły, że we wtorek w Lille znownie stanęli przed komisją śledczą Virenque, Herve i Brochard. (PAP)

CZWARTEK

3 GRUDNIA

LTV

6.30 - Dzień dobro. 8.05 - S. anim. 14.30 - Okres twórczy. 15.00 - Pół godziny rządu. 15.30 - Dla domu. 15.55 - Menora. 16.20 - Wiadomości (ros.). 16.30 - S. "Niespokojne gimnazjum". 17.15 - Dla dzieci. 17.40 - Telekatalog. 17.45 - Wiadomości. 18.00 - S. "Rodzina Falerów". 18.35 - Przedsiębiorczość. 18.45 - W świecie filmu. 19.00 - Drogi. Samochody. Ludzie. 19.30 - Panorama. 20.00 - Loteria. 20.05 - Z dała od Hollywoodu. Film fab. "Wyznane tańce". 22.00 - Dyskusja. 22.30 - Budownictwo. 23.00 - Dziennik wieczorny.

LNK

6.15 - Teleshop. 6.30 - Poranne kolo. 8.30 - S. "Bez domu jest źle". 9.00 - S. "Słoneczne wybrzeże". 9.45 - S. anim. 10.10 - Teleshop. 10.40 - S. "Bogażka". 11.25 - Salon Białego Koca. 11.55 - Złotko. 12.25 - ABC zdrowia. 13.00 - S. "Zar młodości". 13.45 - Babie lato. 14.35 - Teleshop. 14.50 - S. "Marisol". 15.20 - S. "Cott". 16.10 - S. "Zar młodości". 16.55 - S. "Bez domu jest źle". 17.25 - S. "Bogażka". 18.10 - S. "Słoneczne wybrzeże". 19.00 - S. "Marisol". 19.30 - "19:30". 20.00 - N-14. 20.15 - Euroliga. 20.35 - Film fab. "Asteroid". 22.10 - Humor. 22.30 - "22:30". 22.45 - Film fab. 23.10 - Film krym. "Gmach sądu". 24.00 - Film krym. "Nowy Orlean".

BAŁTYCKA TV

6.15 - S. "Dallas". 7.00 -

S. "Tak świat się kreści". 7.45 - S. "Zawsze będę ci kochać". 8.30 - S. "Oszustwa". 9.15 - S. "Powrót do Eden". 10.00 - Magia kina. 10.45 - Brzeg. 11.30 - Tak. Nie. 12.30 - Na jednym końcu czasy. 13.00 - Walka słów. 14.00 - S. "McGyver". 15.00 - Rozmowy muzyczne. 16.00 - S. "Dallas". 17.00 - S. "Tak świat się kreści". 18.00 - Wiadomości. 18.05 - S. "Zawsze będę ci kochać". 19.00 - S. "Oszustwa". 20.00 - Wiadomości. 20.20 - S. "Navarro". 22.00 - Jestem z wami. 22.30 - Wiadomości. 22.45 - Na jednym końcu czasy. 23.15 - Radioshow. 23.40 - Ekoróżga. 0.20-6.15 - Doko.

TV 3

6.35 - S. "Popeye i syn". 7.00 - Kanał muz. 7.45 - Teleshop. 8.00 - S. "Maria Izabella". 8.45 - S. "Santa Barbara". 9.30 - S. "Urocy i dzielni". 10.00 - Film anim. 10.25 - Telegra. 10.55 - Z. Gabrenaitis. 11.25 - Kino. 11.40 - S. "Szpital polowy". 12.05 - S. "Wilki powietrzny". 13.00 - S. "Jessica Fletcher". 13.45 - Teleshop. 14.15 - Kanał muz. 15.00 - S. "Marzylicie z Kalifornii". 15.25 - S. "Rycerz na kołach". 16.10 - S. "Druga strona miłości". 16.55 - S. "Santa Barbara". 17.40 - S. "Urocy i dzielni". 18.05 - Tego jeszcze nie było. 18.10 - S. "Maria Izabella". 19.00 - Wiadomości. 19.20 - Sport. 19.30 - Humor. 20.00 - S. "Policjant czasu". 21.00 - S. "W archiwum X". 22.00 - Wiadomości. 22.10 - Lekcje demokracji. 22.15 - S. "Sprawa". 23.00 - S. "Zona ty i z dziećmi". 23.30 - Ka-

nał muz. 0.15 - S. "Ekipa zwierząt".

WILEŃSKA TV

8.05 - Z Wilna. 8.20 - Towary i usługi. 8.30 - Znad Wilii TV. 9.00 - Z Moskwy. 9.10 - "Ja sama". 10.05 - Zniżki. 10.10 - Lekcja jezy. litewskiego. 10.20 - Prezenty. 10.25 - Jesteś świadkiem. 11.00 - Z Moskwy. 11.10 - Film fab. "Scherlock Holmes i tajemnicza broń". 12.30 - Dzielę się za zakup. 12.50 - Podobna się - oglądaj. 13.00 - Z Moskwy. 13.10 - Dziekuje za zakup. 13.20 - S. "Edera". 14.15 - Kalejdoskop zniżek. 14.20 - Towary i usługi. 14.30 - W świecie ludzi. 15.00 - Prezenty. 15.05 - Podobna się - oglądaj. 15.10 - Kanał muz. 15.45 - Patrol drogowy. 16.00 - Z Moskwy. 16.20 - Podobna się - oglądaj. 16.30 - O przyrodzie. 17.30 - S. "Grace w opalach". 18.00 - Z Wilna. 18.15 - Towary i usługi. 18.25 - Prezenty. 18.30 - Humor. 19.25 - Zniżki. 19.30 - Z Moskwy. 20.00 - Lekarz domowy. 20.30 - W świecie ludzi. 21.05 - U Jabłka. 21.35 - Patrol drogowy. 21.50 - Z Moskwy. 22.00 - Z Wilna. 22.15 - Kanał muz. 22.50 - Znaki jakości. 23.00 - Film fab. "Wolanie".

11K (VILSAT)

16.30 - Przede wszystkim dzieci. 17.00 - S. "Moja druga mama". 17.50 - Warto odwiedzić. 17.55 - Puls Wilna. 18.05 - Kalejdoskop zniżek. 18.15 - Terytorium. 18.35 - Auto-Moto-Sport. 19.00 - Wiadomości (pol.). 19.10 - S. "Moja druga mama". 20.00 - Aktualności wileńskie. 20.30 - Warto odwiedzić. 20.35 - Film-spek-

tał. 22.15 - Kalejdoskop zniżek. 22.25 - Puls Wilna. 22.35 - Wiadomości (pol.). 22.45 - Auto-Moto-Sport.

I KANAŁ ROSJI

7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 22.10 - Wiadomości. 7.15 - S. "Okrutny anioł". 8.15 - Człowiek i prawo. 9.00 - Klub podróźników. 9.50 - Biblioteka domowa. 10.15 - Razem. 13.15 - S. "Nowe przygody Sindbada". 13.50 - "Wspaniale towarzystwo". 14.05 - Mądrala i mądralki. 14.35 - Do lat 16 i więcej. 15.00 - S. "Okrutny anioł". 16.15 - Te ciekawe zwierzęta. 16.45 - Tu i teraz. 17.05 - Aby pamiętać... 17.45 - S. "Cienie znikają w południe". 18.45 - Dobranoc, dzieci. 19.00 - Czas. 19.50 - Komedia "Pasport". 21.40 - Historie kobiet.

ROSYJSKA TV

5.00, 7.30, 7.50 - Witaj, Rosjo. 7.15 - Oddział dyżurny. 7.35 - Telegra. 7.55 - Towary pocztą. 8.00 - S. "Santa Barbara". 8.45 - Muzyka. 9.00, 15.00, 18.00, 22.00 - Wiadomości. 14.15 - Popołudnie z bajką. 14.30 - S. "Pierwsze pocałunki". 15.30 - Wieża. 16.00 - Komputer. 16.10 - S. "Zycie Klima Samgina". 17.30 - Oddział dyżurny. 17.35 - Historia pewnego wydarzenia. 18.35 - Szezegoly. 18.45 - Dwa fortepiany. 19.30 - S. "Wyznane tańce". 19.55 - Film fab. 20.55 - S. "Renegat". 21.45 - Oddział dyżurny.

TV POLONIA

7.00 - TV Polonia zaprasza. 7.05 - Dziennik krajowy. 7.25 - Sport-telegram. 7.30 - Dzieci takie jak nasze. 7.45 - Zrób to lepiej. 8.00 - Krasnal Tymoteusz - pro-

gram dla dzieci. 8.30 - "Pierścieni róża" - serial prod. polskiej. 9.00 - Wiadomości. 9.10 - Zwierzolub. 9.30 - "Aria dla atlety" - film fab. 11.10 - "Historia jednej butelki" - film dok. 11.30 - Z archiwum i pamięci. 12.00 - Wiadomości. 12.15 - Przegląd Prasy Polonijnej. 12.30 - Polska '98. 13.05 - Krzyżówka szczęścia - teleturniej. 13.30 - Dialogi z przeszłością. 14.00 - "Pięć dni z życia emeryta" - serial prod. polskiej. 15.00 - Panorama. 15.20 - Program dnia. 15.25 - Uczmy się polskiego. 16.00 - Polska '98. 16.30 - "W krainie władcy smoków" - serial prod. polsko-australijskiej. 17.00 - Telexpress. 17.15 - Polska piosenka. 17.35 - Sport z satelity. 19.10 - Reporter. 19.20 - Dobranoc. 19.30 - Wiadomości. 19.56 - Prognoza pogody. 20.01 - Sport. 20.05 - Teatr Telewizyjny. "Podróż". Stanisław Dygat. 21.20 - Latarnik - magazyn kulturalny. 21.55 - Mdm - program rozrywkowy. 22.30 - Panorama. 22.56 - Prognoza pogody. 23.05 - W centrum uwagi. 23.20 - "Kryptonim Turycy" - serial sensac. prod. polskiej. 0.25 - Dziennik rządowy. 0.45 - Powitanie widzów amerykańskich. 0.50 - "Miś Uszatek" - film anim. dla dzieci. 1.00 - Wiadomości. 1.25 - Sport. 1.27 - Prognoza pogody. 1.30 - "Larum grają... czyli rzecz o Henryku Sienkiewicz" cz. 2 - film dok. 2.15 - Świdnicki Kościół Pokoju. 2.30 - Panorama. 2.56 - Prognoza pogody. 3.05 - Teatr Telewizyjny. "Podróż". Stanisław Dygat. 4.20 - Latarnik - magazyn kulturalny.

rały. 4.55 - Mdm - program rozrywkowy. 5.30 - Polska '98. 6.00 - W centrum uwagi. 6.15 - Polska piosenka. 6.40 - Antologia Literatury Emigracyjnej.

POLSAT

6.00 - Piosenka na życzenie. 7.00 - Kto się wsta? - program poranny. 7.45 - Polityczne graffiti. 7.55 - Poranne informacje. 8.00 - "Garfield" - serial anim. dla dzieci. 8.30 - "Renegat" - serial sensac. USA. 9.30 - "Zar młodości" - kanad. serial obcy. 10.30 - "Star Trek: Stacja Kosmiczna" (USA). 11.30 - "Nikita" - amerykań. serial sensac. 12.30 - "Zycie jak poker" - polska telenowela. 13.00 - Dziurny satyryk kraju - program Tadeusza Drożdzy. 13.30 - Halo miliard. 14.00 - Piramida: gra-zabawa. 14.30 - Kalambury - program dla dzieci. 15.00 - "Maska" - serial anim. dla dzieci. 15.30 - Czekam na telefon: gra-zabawa. 16.00 - Informacje. 16.15 - Rekiny kart: gra-zabawa. 16.45 - "Star Trek: Stacja Kosmiczna" (USA). 17.40 - "Świat według Bundy'ch" - amerykań. serial komed. 18.10 - "Pomoc domowa" - amerykań. serial komed. 18.45 - Informacje. 18.55 - Prognoza pogody. 19.05 - "Renegat" - serial sensac. USA. 20.00 - "Służba nie drużba" - komedia USA (1994). 21.45 - "Ostry dyżur" - amerykań. serial obcy. 22.50 - Informacje i biznesowe informacje. 23.05 - Pogoda z Coldreem. 23.10 - Polityczne graffiti. 23.25 - "Zycie jak poker" - polska telenowela. 23.55 - Program publicystyczny. 0.25 - 4x4 - magazyn motoryzacyjny. 0.55 - Muzyka na bis.

„KURIER WILEŃSKI” - TWÓJ PRZYJACIEL - INFORMUJE, DORADZA, POMAGA

16 to nie 19 - więc bądźcie z nami i nas czytajcie!

Właśnie od Nowego Roku
dla inwalidów I i II gr., emerytów
oraz dla mieszkańców wsi - zniżka!

KURIER WILEŃSKI TRWA PRENUMERATA NA 1999 ROK

Wydanie codzienne - indeks 0044

	I mies.	III mies.	VI mies.
z dostarczeniem przez pocztę	19 Lt	57 Lt	114 Lt
w szkołach	16 Lt	48 Lt	96 Lt
w księgarniach: S.K.			
ul. Auszros Vartu			
(Ostrobramska) 9	15 Lt	45 Lt	90 Lt
i "Elephas", ul. Olandu 3	15 Lt	45 Lt	90 Lt
w redakcji	14 Lt	42 Lt	84 Lt

Wydanie codzienne dla inwalidów I, II grupy,
emerytów i mieszkańców wsi - indeks 0227

	I mies.	III mies.	VI mies.
z dostarczeniem przez pocztę	16 Lt	48 Lt	96 Lt

Wydanie sobotnie - indeks 0172

	I mies.	III mies.	VI mies.
z dostarczeniem przez pocztę	3,90 Lt	11,70 Lt	23,40 Lt

„Kurier Wileński” można zaprenumerować
w każdym urzędzie pocztowym.

Prenumerata dla czytelników za granicą

na I miesiąc -	16 USD
na III miesiące -	48 USD
na VI miesięcy -	96 USD
na rok -	192 USD

Podajemy konto bankowe, na które można wpłacić
pieniądze z podaniem dokładnego adresu prenumeratora:

Lietuvos taupomasis bankas,
Sostines skyrius

Pašilaičiu klientu aptarnavimo poskyris,
Banko kodas 60111, valiutinis sąskaita Nr 1871006099

Gazety wysyłamy bezpośrednio z redakcji - 5
numerów raz tygodniowo.

MIĘDZYNARODOWE CENTRUM „INFOMAGIJA”

→ Uczy języków: angielskiego,
niemieckiego, francuskiego,
włoskiego, hiszpańskiego, litew-
skiego i szwedzkiego.
→ Abiturientów przygotowu-
jemy do egzaminu wstępnego z
języka angielskiego.
→ Dla osób spoza Wilna są
grupy sobotnie.
→ Biuro tłumaczeń.

Nasz adres:
Pamenkalnio 11-301,
Tel.: 62-46-97, 8-287-29045

(Zam. 651)

„Kibirskztis” naprawia lo-
dówki w Wilnie i w okolicach.
Tel. 72-15-40. (Zam. 601)

Gabinet stomatologiczny „SIMENA”

Leczymy i protezujemy uzębienie
dorosłych i dzieci z pomocą nowocze-
snego sprzętu z zastosowaniem naj-
nowszych materiałów. Konsultujemy
bezpłatnie. Roczna gwarancja.

Vilnius, Olandu 54a,
tel. 25-48-39.

Autobusy nr 34 i 44, przy-
stANEK „Połocko”. (Zam. 301)

Sprzedajemy telefony z
automatyczną sekretarką,
wskazujące czas trwania roz-
mowy.

Vilnius: 61-24-86.

(Zam. 673)

Pogoda

Nadal duży mróz...

Dziś na Litwie zachmurzenie zmienne, bez opadów. Wiatr
południowo-wschodni, 2-7 m/sek. Temperatura w nocy 15-20,
lokalnie do 25 stopni mrozu, w dzień 7-12 stopni mrozu.

W Wilnie bez opadów. Temperatura w nocy 20-22, w dzień
10-12 stopni mrozu.

W ciągu następujących dwóch dni lokalne opady śniegu, za-
miećcie, temperatura w nocy 8-13, lokalnie do 17 stopni mro-
zu, w dzień 3-8 stopni mrozu.

ZSA „STIMEKSA”

Kuzbaski węgiel
najwyższej jakości
295 Lt/t.

Możemy zapewnić
dostawę.

ul. Titnago 78, Vilnius.
Tel. 64-20-60, 64-25-01

(Zam. 555)

VILNIUS - PROCHEMAS

Fachowo
ČYŠCIMOY
Wykładziny, dywany
oraz miękkie meble

Wilno (22) 67 64 19
Klaipėda (26) 219 219

Firma budowlana zatrudni:

1. Głównego księgowego
2. Kierowcę
3. Cieślę, doświadczonego w budowie domów z bier-
wion
4. Specjalistę z zakresu termoizolacji (ocieplanie bu-
dynków) oraz hydroizolacji

5. Budowlanych z wysoką kwalifikacją

CV prosimy nadsyłać na adres: Naugarduko 41,
2006 Vilnius UAB „ORDENA”

(Zam. 689)

Odeszła Irenka.

Zgasa gwiazdka dla tych, co ją znali.

Młoda, piękna, zdolna, zawsze uśmiechem
witająca wszystkich, po prostu miła,
członek zespołu „Wilia”.

Nie sposób pogodzić się
z myślą, że nie przyjdzie na
próby zespołu „Troczanie”.

**Irena
WOŁOSEWICZ**

nie wyjdzie na scenę,
aby prowadzić nam koncert.

Tragiczny wypadek odebrał jej życie,
zostawiając nieugaszony ból w sercach
rodziców, męża, małej córki,
krewnych, bliskich, znajomych.

Podzielamy ich ból i smutek

Zespół „Troczanie”.

Korepetycje z języka nie-
mieckiego.

Tel. 48-03-51. (Zam. D-848)

Kursy komputerowe dla
początkujących.

Tel. 61-15-16. (Zam. D-849)

Sprzedam samochód M
2140 1985 r.

Tel. 41-38-06. (Zam. D-850)

Skupujemy surowiec mas
plastycznych.

Tel. 25-19-61, 30-98-81, (8-
298) 21317. (Zam. D-851)

Sprzedam pralkę Ryga-17
(potrzebuje remontu) - 30 Lt.
Tel. 41-38-06. (Zam. D-852)

Sprzedam dom letniskowy
30 m² i 14 a ziemi.

Tel. (8-22) 460388.

(Zam. D-853)

Firma sprzedaje ciągniki mar-
ki MTZ, ładowarki traktorowe,
koparki JUMZ, BOREKS, KAR-
PATEC i in., opony do ciągników,
urządzenia do sprzątania ulic.

Vilnius: 61 11 18, 61 25 02.

(Zam. 675)

KURIER WILEŃSKI

Wydawca

ZSA „Kurier Wileński”
Drukuje SA „Spauda”

Redaktor naczelny
Zygmunt ŻDANOWICZ

Nasz adres: Laisvės pr. 60
2056 Vilnius, Lietuvos Respublika
Indeks 0044 SL 322, ISSN 1392-0405
E-Mail adres: kurier_w@post.5ci.lt

TELEFONY: sekretariat redaktora naczelnego — 42-79-01, zastępcy redaktora

— 42-79-04, 42-79-73, sekretarz redakcji, zast. sekretarza — tel./fax 42-79-49.

DZIAŁY: problemów społecznych — 42-78-72, ekonomiczny, życia wsi, stołeczny,
kultury — 42-79-68, literatury i sztuki, polityczny, szkolnictwa i młodzieży, listów
— 42-79-64, sportu — 42-79-04, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Fotokorespondent
— 42-90-81.

Ogłoszenia i reklamę do „Kuriera Wileńskiego” przyjmuje się pod adresem:
Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętó 11, pokój 1113, tel./fax 42-69-63, 42-72-65,
w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie
czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbliżne
z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor
Krystyna
ADAMOWICZ